MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Julius Veteikis. Redakcijos adresas: 24 Lovoni Street, Cabramatta, N.S.W. Tel.: UB 3680.

PRENUMERATA

Ištisiems metams — £ 3.0.0.

Pusei metų — £1.15.0

Trims mėnesiams £ 1.0.0.

Atskiras nr. — 1/9.

N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 4.0.0. metams.

KOMERCINIAI SKELBIMAI

1 colis per 1 skiltį 12/-

Bendruomeniniai — 10/-

Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6. Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:

Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Administracijos tel. YX 9062

Sydney, 1961 m. kovo 31 d.

Nr. 13-14 (623-4). Trylikti metai.

PRISIKĖLIMAS

Prisikėlimas yra mistinis vyksmas. Visatoje visais laikais vyko ir dabar vyksta nesuvokiami žmogaus protui reiškiniai, kurie mirtį keičia prisikėlimu, liūdesį — džiaugsmu ir nelaimę — laime. Žmogaus gyvenimas siūbuoja skausmo ir džiaugsmo niuansais.

Mūsų širdyse virpa praeities prisiminimų nuotrupos, kai ankstyvą Velykų rytą rinkdavomės į griaudžiu, tačiau ir džiugiu aidu skambančias bažnyčias, kai pavasario saulė tirpydavo paskutinius sniego likučius, kai mėlynakės žibutės žavėdavo mus savo grožiu. Mūsasis jaunimas, suprantama, gyvendamas šiurkščiame atogrąžų krašte, net negali įsivaizduoti to Panemunių krašto grožio ir to širdies jutimo, kai įvairiaspalvų margučių simbolika viešpataudavo mūsų sodžiuose ir miesteliuose.

Tačiau Velykų rytas ir šioj karštojoj mūsų šaly yra vis dėlto nepaprastas ir mistine prasme turi savąją reikšmę ir prasmę. Dieviškojo Kūrėjo tartasis Prisikėlimo Pažadas mums sako, kad niekas nemiršta amžiams, nes mirtį seka Prisikėlimo palaima, kurios taip trokšta ir ilgisi šios žemės mirtingieji.

Krikščioniškoji Bažnyčia velykinį Prisikėlimo mintį susimbolino ta prasme, kad pavasaringosios gamtos atbudimo eigoje prisikeltų ir žmogiškoji siela, kad Velykinės Išpažinties atvirumo akimirką nuodėmingasis žmogus vėl sukeltų savo gražiuosius sielos polėkius, kad farizėjiškasis šmeižtas, kurį dažnai mėto į paprastuosius net vadinamieji išrinktieji, savo artimųjų sąžinės knaisiotojai bei įtūžę priekaištautojai bent kartą nutiltų ir suspindėtų tikrąja krikščioniškąja meile, dėl kurios Dievo Sūnus mirė nukryžiuotas ir išniekintas.

Mes žinome, kad Kristus atleido net latrui, mes visi suprantame tikrosios krikščionybės esmę, taigi su nuostaba mes sekame kaikurių mus pasišovusių mokyti "mūsiškių" darbus, kurie mums rodo netikrąjį Tiesos pažinimą, kurie skendėja pagiežoje ir neapykantoje, kurie šmeižia ir niekina savo artimiausiąjį kilties brolį ar seserį.

Kadangi Visagalis Dievas mums suteikė laisvą valią ir šviesų protą, tai mes Jo suteiktosios galios dėka vis dėlto atskiriame, kas yra gėris ir blogis. Mes kovojame prieš blogio reiškinius visose gyvenimo srityse, nežiūrint, kas juos skelbtų ir propaguotų.

Lietuvos prisikėlimo realybė šiandie iš mūsų reikalauja besąlyginio vieningumo ir aktyvumo. Kad mūsoji Tėvynė keltųsi, mes privalome iš savo širdžių išjungti nebičiulišką savo artimojo niekinimą ir šmeižtą, mes privalome savo sieloje pirmiausia įžiūrėti tą biblijinį rąstą nei savo artimo akyje mažytį nuodėmių krislelį.

Išvadoje: kai iš mūsų tarpo išnyks piktas šnairavimas į vienas kitą, kai mes tarpusavy bendrausime su kupina meilės širdimi, kai mes nekaltinsime vienas kito sovietiniais agentais, nedorėliais, bedieviais ir kitokiais epitetais, tai būkime tikri, kad tada vieningai ir broliškai rinksimės į bažnyčias, savus namus, minėjimus, susirinkimus ir nedrįsime rūšiuoti savųjų tautiečių į geruosius ir bloguosius, mokytuosius ir bemokslius, nes visi jusime, kad tik Dievas bus mūsų nuodėmių ir klaidų teisėjas.

LAIMINGAI VELYKŲ ŠVENČIŲ SULAUKUSIUS "MŪSŲ PASTOGĖS" SKAITYTOJUS, RĖMĖJUS, BENDRADARBIUS IR VISUS ŠIO KRAŠTO LIETUVIUS NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINAME, LINKĖDAMI DAUG LAIMĖS IR SKAIDRAUS PRISIKĖLIMO DŽIAUGSMO!

KRISTUS — DAIL. V. K. JONYNO

DRAMATIŠKI IVYKIAI

Dviejų su viršum mil. gyventojų didumo Indokinijos pusiasalio džiunglių valstybėlė Laos pastarąją savaitę taip įtempė tarptautinius santykius, kad Amerikos prez. J. Kennedy rado tikslinga užaliarmuoti visą Tol. Rytų Amerikos laivyną, sulaikyti kariams atostogas ir drauge su D. Britanijos premjeru Macmillanu paskelbti pasauliui, kad šią valstybę jie gins, jei reikės, ir jėga nuo komunistinės agresijos.

Su nuostaba V. Pasaulio politiniai komentatoriai gvildena šią alternatyvą ir jieško paslėptųjų priežasčių, kurios galėjo išjudinti naująjį Amerikos prezidentą. Kaikurie mano, kad šis J. Kennedy žestas rodo pirmąjį žingsnį jo politinės dinamikos ir jo ryžtą kalbėtis su sovietais tik iš jėgos padėties. Kiti didžiuojasi šiuo prezidento veiksmu ir primena nepertoliausią praeitį, kai gen. Eisenhowerio vadovaujama Amerika nei žodžiu nei nota nei kitais būdais negynė kultūringos ir su senomis tradicijomis Europos valstybės Vengrijos.

Savaitraštį spausdinant pasiekusios žinios dėl Laoso padėties rodo, kad vakariečių apsisprendimas jėga įsikišti į Laoso karą, jei komunistines gaujas ir toliau rems sovietai, rado Sovietijoj opų atgarsį. Jau pirmadienio maskvinė "Pravda" minoriniais tonais pračiulbėjo apie Laoso padėties taikų išsprendimą, o antradienį Sov. Rusijos užsienių reik. min. Gromyko pasiprašė prez. J. Kennedy audijencijos, perduodamas jam Chruščiovo pageidavimus ir išėjęs laikraštininkams pareiškė, kad esą vilčių įtemptąjį politinį klausimą išspręsti taikiu būdu. Suprantama, čia taip pat reikia rezervuoti nuomonę, kad sovietai vistiek stengsis Ameriką apeiti.

PRISIKĖLIMO ŠVENTĖ — ŠVENTOSIOS VELYKOS

TEBŪNIE MŪSŲ ŠIRDŽIŲ SKAIDRĖJIMO KELRODIS Į ŠVIESESNĘ ATEITĮ! ŠIA PROGA SVEIKINAME VISUS

AUSTRALIJOS LIETUVIUS

LINKĖDAMI ASMENIŠKO GERBŪVIO IR DŽIAUGSMO, PRAŠYDAMI TIK VIENO — BŪTI TAURIAIS ŽMONĖMIS, RYŽTINGAIS PATRIOTAIS, NEGAILINČIAIS DĖL LIETUVOS LAISVĖS NE TIK MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ, BET IR SAVOSIOS SVEIKATOS BEI GYVYBĖS.

TIKĖKIME, KAD LIETUVOS LAISVĖS AUŠRA JAU NETOLI!

A.L.B-nės Krašto Valdyba

VISIEMS DŽIAUGSMINGO ALLELUJA!

BRANGŪS LIETUVIAI,

Šiomis dienomis ir žmonių sielose ir bažnyčių erdvėse ir šeimų židiniuose skamba džiaugsmo ir didelės šventės aidas. Savo žodžiais, mirtim ir prisikėlimu Kristus davė atsakymą į didžiausius žmogui gyvenimo ir mirties klausimus.

Nemokėtum švęsti Velykų ir būti Kristaus sekėjais pasisavindami tą džiaugsmą tik savo šeimoms ar sau. Per mus, Kristaus pavyzdžiu, jis turi pasiekti ir abejojantį kelcivį ir klystančią samarietę ir Kristui nusikaltusį jo niekintoją bei kankintoją. Kristaus pavyzdžiu, su pagarba ir meile kiekvienam žmogui, skelbkime atpirkimo ir atleidimo tiesą, skelbkime visam pasauliui, ką randa savo sielai mylintieji ir sekantieji Kristų.

Visus lietuvius nuoširdžiai sveikindamas visiems linkiu, kad Velykų ryto džiaugsmas, kuris aną rytą buvo Marijos, apaštalų ir visų Kristaus draugų, pripildytų visų širdis ir namus, Alleluja

JŪSŲ KRISTUJE

† VYSK. V. BRIZGYS

PABALTIEČIŲ ATSTOVYBĖS BRAZILIJOJE UŽDARYTOS

Žiniomis iš Brazilijoss, tos šalies prezidentas Janio Quadros, vis dėlto ryžosi Pabaltijo valstybių atstovų kredencialus panaikinti. Atitinkamas raštas įteiktas Lietuvos pasiuntiniui Brazilijoje, dr. Fr. Meieriui. Tokiu būdu pasiuntinybės veikla sustabdoma. Ar ir kokioje formoje pabaltiečiai ir toliau galės turėti savo nors ir neoficialias atstovybes, dar turės paaiškėti. Čia verta priminti, kad Lietuvos pasiuntinio dr. Fr. Meierio kredencialai savo laiku buvo pasirašyti Lietuvos valstybės vardu min. St. Lozoraičio. Latviai turėjo savo atstovu Brazilijoje diplomatą Chargė d'Affaires titulu, kuris tačiau negyveno Brazilijoje, o Argentinoje. Estija Brazilijoje pasiuntinio visai neturėjo.

Sao Paulo mieste jau nuo seno veikia Lietuvos konsulatas (su konsulu A. Polišaičiu priešakyje). Koks dabar bus jo likimas, dar nepranešta.

Vis dėlto skaudu, kad prezidentas Quadros, kuris dar šiomis dienomis pareiškė, kad stovįs laisvųjų Vakarų pusėje, imasi tokio nedraugiško žygio prieš pavergtas Pabaltijo tautas. Tuo labiau jo žygis nesuprantamas, kada Quadros į prezidentus iškilo daugumoje krikščionių demokratų balsais...

E.

FRANK G. SLAUGHTER

JONAS IR ERŠKĖČIŲ VAINIKAS

PIRMŲJŲ VELYKŲ PASAKA

— Tylėk ir klausykis, — tarė Abiathar, — aš noriu duoti tau užsakymą.

— Užsakymą, užsakymą? — kartodamas ir nustebusiu žvilgsniu stebėdamas kalbantįjį paklausė Jonas.

— Šiandieną į užvartę atnešk man didelį glėbį erškėčių, žalių erškėčių, kurie auga pačioje kalnų papėdėje, už ką aš tau sumokėsiu vieną saikelį.

Minėtojo saikelio vertė buvo žymiai didesnė, nei Jono visos dienos uždarbis.

— Žali erškėčiai nedegs gi! — protestavo Jonas.

— Ar gi aš tau ką nors minėjau apie jų deginimą?

Žvelgdamas į mažą ir išblyškusį malkų pardavėjo veidą, Abiathar kvatojosi visu balsu.

— Gali erškėčius atnešti ir į vyriausiojo kunigo rūmus dar prieš vidurnaktį, tai už tą darbą gausi dar vieną saikelį, tik, žinoma, jei būsi punktualus...

— Bet kam gi reikalingi žali erškėčiai? — vis dar nerimo Jonas.

Ir vėl pasikaknodamas juokėsi Abiathar, žiūrėdamas į kuprotojo žmogelio sumišimą, negalinčio suprasti šio užsakymo prasmės. Pagaliau jis pratarė:

— Erškėčių vainikas teks Izraėlio Karaliui!

★

Niekada iki šiol Jonas neišgyveno tokios skausmų agonijos, kaip šį kartą, matydamas abathiar dedantį ant Jėzaus galvos žaliųjų erškėčių vainiką, panašų į kepurę ir smingantį savo dyglių aštrumu į Jo galvą.

Iki šiol Jonas tik jautė gilią užuojautą Nezarėnui, lygiai taip, lyg jis būtų gailėjęsis ir kito nekaltai nuteisto žmogaus, tačiau dabar jis pasijautė pats kaltas esąs, ir tas gailesčio jausmas taip aštriai jo širdį graužė ir tarsi sakyte jam sakė, kad reikia ką nors daryti, kad reikia gailėtis ir prašyti dovanojimo. Nes tik Jis, tik Jėzus galėtų jam dovanoti, jeigu tik jis rastų progos prie jo prisiartinti...

Iš daugelio kitų jau jis buvo girdėjęs, kad Nazarėnas savo pamoksluose visada pabrėždavo nuodėmių atleidimą, jei nusidėjėlis prisiartindavo prie jo ir paprašydavo dovanoti. Taigi jis manė, kad tikriausiai ir jo kaltė būtų dovanota, jeigu tik jis galėtų prie Uazarėno prisiartinti...

Nekantraudamas Jonas tampriai truktelėjo asilo vadeles, bandydamas prasiskverbti pro Jėzų lydinčią minią ir romėnų kareivius. Tačiau Apkaltintasis buvo gana toli nuo jo ir per tirštą minią buvo sunku Jonui su savo asilu prasiveržti. Pro vartus, vedančius į Golgotos kalną, minia pilte pylėsi. Visomis išgalėmis Jonas spaudėsi pro minią, saugodamas savo asilą.

Jonas mėgino neatsilikti nuo tvenkiniu banguojančios minios, kad juo greičiau pasivytų Nazarėną ir čia staiga jis išgirdo balsą:

— Jonai, Jonai, pagelbėk!

Iš karto nesuprasdamas, iš kur jis yra šaukiamas, pagaliau vis dėlto suvokė, kad šaukia iš patvorio, ir ten jis pamatė baltu ploščiumi vilkintį vyrą, kurio drabužiai buvo apsilieję raudonomis kraujo dėmėmis. Jonas pagaliau atpažino, kad sužeistasis yra buvęs jo mokytojas, vadinamas Elamu.

— Gelbėk, gelbėk, Jonai, nes kitaip aš žūsiu! — prašė sužeistasis apsilpusiu balsu.

Jonas stabterėjo, abejodamas, ką turi daryti. Pirmiausia jis žvilgterėjo į minią, plaukiančią pirmyn paskui nuteistą Galilėjietį. Jis pagalvojo, kad jeigu jis sustos čia, tai praras progą prisivyti Jėzų Nazarėną. Tuoj pat jis žvilgterėjo ir į gulintį Elamą, kurio kraujuotoji dėmė ploščiuje vis plėtėsi ir didėjo. Tatai rodė, kad Elamas buvo sunkiai sužeistas. Jis taip pat pastebėjo, kad nė vienas iš minios praeivių neatkreipė į Elamą mažiausio dėmesio ir jis, pagaliau priėjęs prie jo, atsiklaupė prie jo šono. Farizėjaus veidas buvo išblyškęs ir rodė mirties šešėlį. Jo žvelgiančios į Joną akys buvo tarsi stiklinės ir panašėjo į medžioklėje pašauto žvėries žvilgsnį.

— Vagis, — prašvokštė Elamas, — peiliu subadė mane, atimdamas pinigus. Suplėšyk mano apsiaustą, aprišk juo žaizdas ir nunešk mane pas gydytoją.

Jonas dar kartą žvilgterėjo Golgotos kalno linkui. Jis aiškiai matė, kad minia, lydėjusi Jėzų, jau lipo į jį ir jau siekė jo viršūnę. Jis ryškiai įžvelgė skaisčiai mėlyną dangų ir tris medinius kryžius, ant kurių turėjo mirti trys žmonės. Jis dabar suvokė, kad proga prašyti Nazarėno pasigailėjimo jau buvo praėjus. Sąžinė bylojo, kad nuodėmės našta slėgs jį visą gyvenimą, tačiau jis negalėjo palikti mirštančiojo Elamo vieno. Jis suplėšė sužeistojo apsiaustą ir aprišo jo gilias peilio dūrio žaizdas.

(Nukelta į 2 psl.)

JAUNŲJŲ KELIU

RAŠO A G A V A,

"M.P." BENDRADARBIS ADELAIDĖJ

Įvado vietoje

Jūsų bendradarbis š.m. kovo 12 d. turėjo malonios progos apsilankyti Adelaidės Liet. Namuose ir patirti džiuginančių įspūdžių, kai Adelaidės liet. skautų Vilniaus tuntas buvo susirinkęs sueigai.

Iš pradžių tarsi žado netekau, žvelgdamas į naujus, nepažįstamus jaunuolių veidus, tačiau akyliau pasidairius, nustebau šiuo maloniu ir jaukiu lietuviškojo jaunimo sambūriu.

Skautų tėvų komitetas ir Vilniaus tunto vadija pakvietė svečią nebuvėlį dalyvauti ir tunto sueigos oficialioje dalyje, kur įsitikinau, kad per žaidimus, juoką, darbelius ir lietuvišką dainą mūsų jaunimas stengiasi gerėti ir tobulėti. Juk skautų tarnyba Dievui, tėvynei ir artimui remiama tik gerais darbais, o skautybės pagrinduos yra jauno žmogaus iniciatyvos bei entuziazmo ugdymas ir pastangos ne ką nors griauti, bet statyti ir kurti.

Seni pažįstamieji

Vakar dienos vaikai, šiandieną jau yra suaugę. Gyvenimo vaizdas, jo tvarka bei pareigos jiems jau kiti, tačiau idealai yra nepasikeitę. Skautų brolija ir seserija jiems liko, kaip ir seniau, jų tampriuoju tarpusavės ryšiu, ir brėstąs lietuviškasis jaunimas išlieka skautų eilėse vis darbštus, sveikas ir gyvas.

Dabartinis Vilniaus tunto tuntininko pavaduotojas ps. V. Opulskis į Australiją atvyko iš gimnazijos suolo. Šiandie jis yra vienas iš geriausiai kvalifikuotų tunto vadovų. Jūsų bendradarbis atsimena dar gyvą, humoro kupiną jaunuolį Romą Urmoną, tunto adjutantą. Dar taip, rodos, nesenai mūsų mergytės skaitė iš pradžiamokslių, o šiandie jų rikiuotėj matome draugininkės pavaduotoją, technologijos instituto studentę psl. A. Mikužytę, ir ten toliau, prie paukštyčių besitvarkančią jos sesutę studentę — psl. Birutę. Buvusieji skautai kandidatai šiandie jau vykdo skiltininkų pareigas.

Taip, Vilniaus tuntas nestovi vietoj!

Inspektuojame skautų buklą

Jūsų bendradarbis taip pat nestovi vietoje. Jam maloni staigmena, kai akis į akį susiduria su v.s. Vanagu, kadaise vadovavusiu lietuvių skautams Danijoj. Buklas įrengtas Adelaidės Liet. Namų jaukiame kamabryje. V.s. Vanagas vaizdžiai paaiškina apie skautų buklo papuošimą. Net ir buklo lubos rodysiančios lietuviškos menės jaukumą, nes buklas turįs būti įrengtas taip, kad kiekvienas užklydėlis į jį pasijustų esąs Lietuvos dalelėj.

Atsidengia kraštelis paslapčių...

Tuoj prasidėjo "paslaptingi" pasitarimai su broliu, tuntininko pavaduotoju Vytautu ir su naujuoju D.L.K. Vytauto dr-vės draugininku s.v. sl. J. Morkūnu apie medžių ir šakų formas, jų pritaikomumą bei puošnumą. Draugovė ir vyčių būrelis jau suspėjo pasiskirstyti uždaviniais. Darbas verda smarkiausiai, tačiau daugiau nieko neteko nugirsti, nes vadovaujamasi dėsniu, jog pirma padaroma, o paskui tik rezultatai prašneka. Jaunųjų darbai geriau bylioją, nei žodžiai.

Tenka apgailestauti, kad Vlado Putvio vardo skautų vyčių būrelio vadas s.v. v.sl. P. Alkevičius tarnybos reikalais turi išvykti į provinciją ir nebus nagingo ir visų mėgiamo darbuotojo. Tačiau būrelis nenuleidžia rankų, nes taip susitvarkyta, jog ir dabartinėse sąlygose darbas eina pirmyn.

Tautiniai raštai

Didelę ir gerą naujieną papasakojo kunigaikštienės Birutės dr-vės draugininkė vyr. skt., skiltininkė R. Urmonienė. Ją Adelaidės visuomenė gal geriau pažįsta, kaip Renatą Reisonaitę, žinomą dekoratorę. Dabar ji dirba prie naujų kelių projektų ir mokslo srity tikisi neužilgo baigti architektūros studijas. Kaip draugininkė ji davė suprasti, kad skautės dabar yra įsitraukusios į tautinių raštų siuvinėjimą. Nežiopsoma, nespoksoma, bet daromi rankdarbiai visų mūsų mėgiamais rūtų ir lelijų motyvais.

Konkrečiai šnekant, yra įsigyta medžiagos ir dabar meniškai siuvinėjamos langų užuolaidos buklui, be to, juostos, staltiesės.

Labai malonu, kad sesėms geltonkasėms suteikiama progos žinovų priežiūroje susipažinti su mūsų tautiniu menu ir jį vėliau puoselėti praktiškame gyvenime. Juk pasigirsta dejonių, kad madų vaikymasis užmuša mūsų liaudies meną. Anaiptol, Adelaidės skautės jo mokosi ir jį taiko moderniam ir pažangiam gyvenimui. Toks dalykas malonus kiekvienam, o tuo labiau jis bus mielas kiekvienai skautės motinai.

Naujas tėvų komitetas

Tiek visuomenė, tiek ir skautų vadovai supranta, kad tiktai tvirtos dvasios jaunimas galės pasiruošti, kad tinkamai apvaldytų šį mechanizuotą technikos pasaulį ir sukurtų asmenybę. Gerai žinomi mūsų poeto Maironio žodžiai apie tai, kad ir giesmė būtų kita, jeigu seni daugiau galėtų.

Adelaidiškiams skautukams dėl to sielvartauti netenka. Skautų tėvai visada pasiryžę padėti. Tai paaiškėjo iš skautų tėvų susirinkimo, kuris vyko tą pačią dieną Lietuvių Namuose.

Metinis tėvų susirinkimas praėjo darbingai ir nuoširdžiai. Jame buvo išrinktas naujas tėvų komitetas, kuris tuoj pat turėjo pasitarimą ir pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — dantų gydytoja S. Pacevičienė, sekretorius — p. Straukas, narė — p. Jucienė.

Tėvų susirinkimas apsvarstė naujo inventoriaus įsigijimo klausimą ir išsprendė jį palankia tuntui kryptimi. Inž. Pacevičius iškėlė projektų ir pateikė konkrečių pasiūlymų, kaip įrengti maudyklę ir virtuvę stovyklavietėje.

Šių metų tunto stovykla visais atžvilgiais gerai pavyko. Buvo pareikšta padėka tėvams.

Kaziuko mugė

Buvusio tėvų komiteto pirmininkė p. Pacevičienė peržvelgė nuveiktus darbus. Ji apgailestavo, kad beveik nebuvo laiko efektingiau prisidėti prie šių metų Kaziuko Mugės. P. Mikeliūnas nelaikė to labai blogu reiškiniu, nes pasirodė, kad rekordiniu laiku skautai savystoviai sugebėjo suruošti tradicinę mugę prieš šv. Kazimiero koplyčios ir ją vykusiai pravesti.

Tuntininkas painformavo, jog visuomenės susidomėjimas Kaziuko muge buvo geras. Vykusi ten loterija buvusi įvairi ir gautas pelnas skirtas tunto reikalams.

Bėg upelis

Papietėje iš Adelaidės skautų teko akivaizdžiai patirti, koks didelis mūsų jauniausiųjų entuziazmas lietuviškai tautinei liaudies dainai.

Tiesiog garsiakalbio smarkumu paukštytės traukė žemaitišką dainelę "Bėg upelis vingurdamas". Besiklausant net Jūsų bendradarbiui pradėjo kojos ir rankos kilnotis...

Paukštyčių būrelio vadovė M. Neverauskienė pareiškė, kad šita dainelė dabar esanti mėgiamiausia. Jos išmokta buvo tunto stovykloje, ji puikiai prigijusi ir dabar nėsą sueigos, kad jos nedainuotų ar tautinių šokių nešoktų.

Pasikalbėjimas su tuntininku

Skirstantis teko užklausti v.s. Vyt. Neverauską, tuntininką Adelaidėje, apie skautišką vadovybę. Jis dabar yra ir Australijos Rajono Vadas.

Teko patirti, kad brolijos ir seserijos vadijos yra koncentruojamos Sydnėjuje. Tai esą labai paranku, nes ten esąs ir Rajono spaudos skyrius bei mėnesinis laikraštis "Pėdsekis".

Čia tuntininkas dėkingai prisiminė, kad filisterė S. Pacevičienė Vilniaus tuntui iš savo lėšų užsakė Skautų Aidą ir vietinę skautų spaudą, kuri būsianti prieinama net ir tiems, kurie neužsiprenumeruoja jos šiais metais.

Ir tėvams įdomu

Atsisveikinant su vadovais, teko pamatyti, kaip glaudus yra draugininkų ir skautukų tėvų bendradarbiavimas. Viena mamytė užklausė draugininkės apie dabar vykstančius skautų užsiėmimus ir bent kelios skaučių vadovės atsidėjusios aiškino jai apie piešimą ir nupieštų raštų perkėlimą ant medžiagos.

Susidariau išvadą, kad juokas, dainos, sportas ir nagingumas lydi mūsų skautukus, kurie auga tarsi lietuviškieji ąžuolai ir nedreba lyg silpnabūdės epušėlės...

MIRĖ ŽYMŪS ŽURNALISTAI

ISTORIKAS, "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" REDAKTORIUS DR. A. ŠAPOKA

Visai netikėtai ir mažu laiko tarpu užjūryje mirė du žymūs lietuviai žurnalistai, vienas Kanadoje, kitas JAV-se.

Dr. Adolfas Šapoka, 55 m., mirė kovo 9 d. nuo širdies smūgio Toronte, eidamas iš redakcijos į namus. Nors silpnos sveikatos, buvo uolus moksluose ir jau prieš karą pasidarė žymiu istoriku. Jo veikalas "Lietuvos istorija" (1938 m.) buvo tais laikais pagrindinis. Po karo to veikalo antroji laida išėjo Vak. Vokietijoje, leidyklos "Patria" išleista. Yra parašęs daug istorinių straipsnių. Dar pastaruoju metu jis bendradarbiavo su VLIKo Rytų sienų komisija, kaupdamas tai komisijai istorinę medžiagą. Po karo nuvykęs į Kanadą ėmėsi redaguoti savaitraštį "Tėviškės Žiburiai", atsidavęs tam sunkiam darbui iki paskutinės dienos. Palaidotas labai iškilmingai kovo 13 dieną Toronto kapinėse. Palydėjo jį į paskutinę kelionę daugiau kaip 100 automobilių, apkrautų vainikais. Kapinėse kalbas pasakė PLB Vyr. valdybos pirmininkas J. Matulionis, "Nepriklausomos Lietuvos" vyr. red. J. Kardelis ir kiti. Užpylė žemėmis žmogų, kuris būtų galėjęs Lietuvai dar daug gero padaryti.

MIRĖ POLITIKAS IR ŽURNALISTAS DR. BR. DIRMEIKIS

Palyginamai jauno amžiaus netikėtai mirė ir žinomas Lietuvos tautininkų veikėjas ir publicistas-žurnalistas dr. Bronius Dirmeikis. Mirė kovo 13 d. Čikagoje — taip pat nuo širdies smūgio, turėdamas vos 51 metus. Pastaruosius 11 metų buvo Čikagos "Margučio" žurnalo redaktorius ir radijo komentatorius. Jau bestudentaudamas linko į žurnalistiką ir buvo "Lietuvos studento" redakcijos kolektyvo narys (neolitanų atstovas). Vėliau redagavo "Akademiką", o dar vėliau, permainingais 1939-40 metais, redagavo vyriausybės oficiozą "Lietuvos Aidą". Jam dar esant Kaune, komunistai su J. Šimkum ir Petru Cvirka priešakyje atvyko į "Lietuvos Aido" redakciją ir perėmė laikraštį savo žinion. Tada dr. Br. Dirmeikis išbėgo į Vokietiją. Kilus Vokietijos-Sovietų Sąjungos karui, jis grįžo į Lietuvą. 1942 m. Vilniaus universitete įgijo daktaro diplomą ir kurį laiką vertėsi advokatūra. Antroji bėgimo banga jį nunešė pirma į Vak. Vokietiją, paskiau į Jungt. Amerikos Valstybes. Vėlionis sielojosi visos lietuvių tautos ir visos Lietuvos likimu iki pat paskutinės dienos.

E.I.

A.A.S.E. PLAUKIMO KARNAVALAS

(Australian Association of Scouts in Exile) Egzilų skautų draugija Australijoj vėl surengė plaukimo karnavalą Bankstowne. Kovo 12 d. Bankstowno olimpiniame baseine plaukimo varžybose dalyvavo ir lietuviai skautai. Pereitais metais lietuviai šį karnavalą laimėjo, nors lietuvaitės užėmė tik 4-tą vietą.

Šiais metais lietuvaičių plaukikių nesimatė — dalyvavo tik vieni broliai. Kad suteiktų jiems moralinės paramos charakteringais švilpesiais ir klyksmu, pusę Bankstowno baseino vietų užpildo jų bičiuliai — skautai mėgėjai, skautės, studentai, pažįstami ir prijaučiantieji.

Kaip paprastai, lietuvių pasirodymai dramatiškiausi. Žiūrėk: jau vieną (V. Stašionį), laimėjusį 100 metrų laisvo stiliaus plaukimą, diskvalifikuoja. Teisėjai sako, kad jis perdaug kopijuoja nelegalų Ilsės Konrads stilių, būtent: nepalietęs baseino vienaname gale, plaukia paskutinius 50 metrų į kitą.

Kiek vėliau, jau mus giria dėl mūsiškio milžino (Gilando). "Look at him — go like Sputnik!" — per mikrofoną komentuoja pranešėjas rusas skautininkas Nikol. Taip Gilandas laimi 50 metrų nugara plaukimą — kitus palikęs už 15-20 metrų.

Kad lietuviai nelaimėtų per daug estafečių (pernai jie visas laimėjo ir šiais metais sekasi panašiai), V. Dryžai neleidžia dalyvauti 20 metų grupės estafetinėj komandoj, nes jis jau plaukęs 18 m. estafetėj, kurią lietuviai laimėjo be plaukimo, nes kiti skautai savų komandų jai nepajėgė išstatyti. Ši diskvalifikacija lietuviams menkniekis, nes rezerve yra pakankamai vyrų. Tuoj, kad vietą užpildytų, atlekia Arvydas Barzdys iš Brisbanės: pliumpt į vandenį ir jau pirmas plaukia už lietuvius ir staigmena! Po tokios tolimos kelionės Arvydą vandeny sukausto "kojaplėštis" ir tik penkius metrus paplaukęs jis jau skęsta... Po šio dramatiško įvykio, Arvydą ištraukia ir pradeda visą lamdyti, presuoti ir net orą jam pūsti plaukikas Kastytis Stašionis. Beeidamas laifseiverio pareigas, Kastytis nustemba, kad iš kito baseino galo atplaukia Mauragis Mindaugas. (Mindaugas, žinodamas, kad lietuviams dalyvavimo neužskaitys, nutarė antra koja plaukti dėl įdomumo. Kad būtų teisingiau į vandenį jis įšoko paskutinis, bet tikslą spėjo pasiekti pirmutinis). Kastytis palieka Arvydą apspitusių skaučių priežiūrai ir krenta į vandenį. Plaukia. Atrodo, kad, nepaskęs. Dar plaukia. Skuba. Kitame gale jo brolis Vitolis laukia, o Kastytis dar plaukia. Sumirkęs ir sušlapęs pasiekia Vitolį, o Vitolis, turėdamas jau 20 metrų užbėgą kitų tautybių plaukikams, kaip žuvis įneria į vandenį, kad jo niekas nepavytų. Patenkintas, kai pirmas pasiekė galą, kitiems vos įkišus į vandenį paskutinę koją. Stropiems reporteriams bespjaudydamas vandenį jis išsireiškia: "Out of condition."

Rungtynėms pasibaigus, vyksta taškų suvedimas ir pažymėjimų paruošimas. Neužilgo per mikrofoną pasigirsta galūtinas taškų rezulltatas: pereinamą berniukų taurę vėl laimi lietuviai, o mergaičių — rusaitės.

Prasideda pavardžių šaukimas, kad atsiimtų laimėtus pažymėjimus. Eina pirmuoju Draiza (Dryža), kitas ir trečias (kitų dviejų Dryžų nebuvo), paskui šaukia ir kitus: Skyrky (Skirka), Stasijounis (K. ir V. Stašionis), Galanda (Gilandas), Penkoitis (Penkaitis), Graskoitis (Griškaitis) ir t.t.

Kol pažymėjimų negavo, ir bėdos nebuvo. Kaip gi dabar pasidalyti estafetinius pažymėjimus? Plaukė keturi, o pažymėjimą gavo tik vienas. Po keleto sekundžių mūsų jaunieji ir tatai išsprendžia: plykst, plykst ir iš vieno pažymėjimo jau keturi padaryti...

Linksmoj, skautiškoj nuotaikoj ir išsiskirstėm.

Svogūnas Svogūnaitis

JONAS IR ERŠKĖČIŲ VAINIKAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Pro Alyvų darželio kalno viršūnę jau brėško aušra. Jonas jojo savo asilu į erškėtynus pasirinkti kuro. Tatai buvo sekantį rytą, kai jis farizėjų Elaną nugabeno į jo namus. Susijaudinimo ir gėdos slėgiamas, kad ir jis prisidėjo prie Nazarėno nukryžiavimo, jis nė nepastebėjo, jog jo asilas pats jieško tako, vesdamas jį vis tolyn ir tolyn. Pasiekus vartus, jis girdėjo susijaudinusius sargus kalbant, kad naktį Nazarėnas buvęs išvogtas iš kapo. Tačiau būdamas pavargęs ir alkanas, Jonas mažai ta žinia domėjosi. Savo kelionėje jis nesutiko nė vieno žmogaus ir pasuko takeliu, vedančiu aplink kalną žemyn, kur augo sodrūs erškėtynai. Čia jiedu tebuvo tik abu su asilu.

Šioje vietoje prieš keletą dienų, kai jis rovė žalius erškėčius Abiathar, jis buvo matęs ir daugelį sausų erškėčių, tinkančių geram kurui. Asilas, žinodamas tą kelią, vedė paskui jį sekantį Joną vis tolyn ir tolyn. Jonas vis buvo susijaudinęs ir susikrimtęs, negalėdamas nusikratyti vaizdo, kaip Nazarėno galvą spaudė erškėčiai, kuriuos jis buvo nupjovęs ir atidavęs Abiathar.

Išgelbėtoji farizėjaus Elamo gyvybė neteikė jam jokio nusiraminimo, o jo širdis buvo perpildyta skausmingos gėdos. Nesidairydamas aplinkui ir liūdesiu suspausta širdimi, jis vis žengė paskui savo asilą, kai staiga jis pajautė lyg ir žmogų, artėjantį prie jo.

— Shalom! — pasveikino Jonas Nepažįstamąjį, tačiau šis nieko neatsakė. Kada Jonas aukštyn pakėlė savo žvilgsnį, jis sutiko gražias, malonias ir gilias akis, akis maloniai šildančias ir švelnias, tarsi šiltą atsakymą į jo pasveikinimą.

— Aš nepastebėjau Jūsų šiame kelyje, Pone, — prabilo Jonas. — Kaip Jūs matote, aš esu labai nuliūdęs ir susikrimtęs, kad prisidėjau prie Nazarėno nukryžiavimo. Juk aš patiekiau erškėčius, kuriais Jo galvą apvainikavo...

Nepažįstamojo veide suspindo maloni šypsena, rodydama, kad Jis pilnai supranta Jono širdies skundą. Tačiau malkakirčiui buvo nuostabu, kad Svetimasis neprataria nė vieno žodžio.

— Aš meginau prisivyti Mokytoją ir prašyti Jo atleidimo, tęsė Jonas toliau, — tačiau aš turėjau pasilikti prie sužeistojo Elamo. Jeigu Jėzus man būtų dovanojęs, aš dabar nebūčiau toks nuliūdęs...

Nors Nepažįstamasis ir nepratarė nė vieno žodžio, tačiau Jonas jau pradėjo justi savo širdyje palengvėjimą. Ir kai Nepažįstamojo ranka išsitiesė ir palietė kuprotąją Jono nugarą, jis pajuto savo sieloje nepaprastą gėrį ir švelnią, švelnią šilimą...

★

Šią akimirką mažasis malkų pardavėjas jautėsi visai taip, kaip daugiau nei prieš 30 metų, kada jis, sušalęs ir baimės siaubiamas, stovėjo viename Betliejaus kieme ir sekė danguje pasirodžiusią nepaprastai šviesią žvaigždę, savo spindulius, tarsi brilijantus, beriančią virš Betliejaus miesto. Jis palygino šios akimirkos jausmą su anuoju ir juto, kad jis buvo toks pats — malonus ir šiltas.

Jis atsisuko į Svetimąjį, tačiau jau nei Jo, nei Jo rankos nebuvo. Jis žvilgterėjo į tą vietą, kurią buvo palietusi Nepažįstamojo ranka ir pamatė paliktą jos nuospaudą, visiškai panašią į tą ranką, kurią matė nukryžiuotą Golgotos kalne.

— Jūs esate... — pratarė Jonas, tačiau šalia jo jau nieko nebuvo ir nė mažiausio žmogaus kojų pėdsako nesimatė. Jonas sustojo ir iš nuostabos papurtė galvą: jis net ėmė manyti, kad, gal būt, sapnuoja.

★

Tačiau jaukioji šilima, kuri pripildė jo širdį ir sielą dėl padėtosios ant jo peties rankos, vis dar buvo juntama ir rodė, kad tatai nėra sapnas.

— Nazarėnas juk skelbė, kad Jis prisikels iš numirusių, — staiga Jonui iš po sąmonės kilo mintis. Tačiau buvo juk tatai neįtikėtina, kad Jėzus, miręs tokia žiauria mirtim, prie ko ir jis pats yra prasidėjęs, staigą atsikeltų iš mirusių ir ateitų pas jį — tokį menką malkų pardavėją, kad nuramintų jį sunkiame skausme. Juk jis nebuvo net Jėzaus pasekėju ir niekada, išskyrus šią akimirką, su Juo net nebuvo kalbėjęs.

Pamatęs, kad asilas jau toli jį paliko ir suka už kampo, Jonas jį pradėjo vytis. Kai jis pasiekė tą vietą, kur aną dieną pjovė erškėčius vainikui, staiga jis sustojo nustebintas ir apstulbintas. Ir tik dabar jis suprato, kad Jėzus buvo atsikėlęs iš numirusių ir jam atleidęs nuodėmę dėl Jo kančių padidinimo, nes viduryje erškėtyno, iš kur jis pjovė erškėčius Nazarėno vainikui, dabar augo nepaprasto grožio gėlės, žydinčios gausybe puikiausių žiedų... Jos buvo labai panašios į varvančio kraujo lašelius. Šis skaitlingų žiedų rausvumas švietė visoje kalno pašlaitėje...

★

Senai, labai senai Jonui buvo pasitaikius proga suteikti gimusiam Kūdikėliui dovaną, Kūdikėliui, kuris nužengusių žemėn angelų ir Betliejaus piemenų buvo skelbiamas kaip Dievo Sūnus. Dabargi jis ir vėl suteikė Jam paskutinę dovaną — erškėčių vainiką Karaliui, kuris be galo ir pabaigos viešpataus žmonių širdyse...

Laisvai vertė:
KOSTAS ANKUS

UŽTEKS TO MELO!

RAŠO: STUD. ANTANAS VILNIETIS

Gyvename nuostabius laikus. Chruščiovas net batus nusimovęs Jungtinėse Tautose grasina ir reikalauja nepriklausomybės neturintiems kraštams laisvės, o pats tuo tarpu, tarsi koks dvarponis, niekeno netrukdomas šeimininkauja Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Nejaugi jis nesupranta, kad laisvės siekiama **visiems** pavergtiesiems, o į tą kategoriją įeina ir jo pačio pavergtieji kraštai. Bet Chručiovas nei nemirktelėjęs perėmė iš praeities Komunistų Partijos sukurtą savotišką logiką: mes kalbame vienaip, o darome kitaip. Komunistai pradeda labai nervintis ir pykti, jei kas nors bando šį nenormalumą jiems nurodyti. Kai kapitalistai išnaudoja žmones, tai komunistai šaukia — blogai, o kai jie patys žmones smaugia, tai gerai, tai darbininkų laimė, tai socializmas

Priedu, žinoma, Chruščiovas dar turi neblogą cirkininko ir pirklio gyslelę. Su tokiais gabumais ir minėtąja komunistų "logika" jis turėjo galimybės tapti vienu iš didžiausių šių dienų valdovų.

Tačiau ne apie Chruščiovo "nuostabybę" norėjau šį kartą kalbėti, palaukime kol jis pradės mautis kelnes, tada gal ir rasis koks sprendimas. Jei negalima Jungtinių Tautų Organizacijos sugriauti politiškom suktybėm, tai galima pavartoti kitokius "metodus" delegatams išgąsdinti. Žinoma, jei kuri nors kita tauta pavartotų tuos ar panašius "numerius", tai sovietai tuoj juos apšauktų blogiausios rūšies chuliganais, bet jiems, tai juk viskas galima, nes juk ruseliai savo skaito pateptaisiais... Nesistebėkime tuo, nes gyvename tikrai nuostabius laikus!

O dabar žvilgtelkim, ką "Tėvynės Balsas" čiulba. Štai, 1960 metų pabaigos 95-me jo numeryje lakštingala suokti pradėjo tūlas J. Kličius. Tik įsivaizduokite, kokia sensacija: tas pilietis gale straipsnio "Žemėn nejaugusi karta", nagrinėdamas "Metmenų" antrą numerį, ėmė ir teigiamai įvertino tremties jaunosios kartos pastangas! Taigi tarybinis bendradarbis, už eilutes tikriausiai gaunąs neblogą honorarą, tarybiniame propagandos laikraštuke išgyrė tremtyje leidžiamą jaunosios kartos kultūros žurnalą. Tai tiesiog reakcionieriška! Prie Stalino autorių būtų mažiausiai 25 metams išvežę Sibiran meškų šerti.

Iš kurgi tokia staigi meilė atsirado, kai dar visiškai neseniai tas pats Algimanto Mackaus straipsnis, kuris "Tėvynės Balso" dabar yra laikomas "pažangiu" buvo laikomas "atžagareiviškų". Komunistiškos logikos, jei ją iš viso galima taip pavadinti, be pusbonkio nesuprasi. Kur čia šilta, kur čia šalta, kur juoda — balta? Viskas pagal reikalą, o ypač prie Nikitos (vargšas Stalinas, net ir jis buvo pastarojo gerokai išvanotas!).

Jei kas kiek atydžiau per metų eilę pasekė "Tėvynės Balso" nėrimąsi iš kailio, kaip užkabinti dar kokią nors žuvelę ant savo grubaus kabliuko ir kaip galima labiau pakenkti lietuvių tautinei — politinei veiklai laisvajame pasaulyje, negalėjo nepastebėti kelių būdingų apraiškų.

Vieną iš jų čia ir paliesiu. Ilgi šiol "Tėvynės Balse" buvo laikytasi aiškiai apgalvotos taktikos — neliesti lietuvių studentijos ir bendrai jaunesniosios kartos tremtyje. Daugiausiai kliuvo politiškai veikliems individams, paskui teko laisvinimo įstaigoms, toliau sekė žurnalistų — laikraštininkų eilė ir kiti. Na, o studentijai — nieko! Tarsi jos visiškai nebūtų buvę. Panašiai buvo su Lietuvių Bendruomene, vienok draugai neišlaikė ir jau kuris laikas kai ir ši organizacija ar jos pirmininkai gauna pipirų ir pastabų iš "didiesiems broliams" parsidavusio laikraštėlio skilčių.

"Tėvynės Balso" laikysena studentijos atžvilgiu lengva pramatyti. Jos pirmykštis ignoravimas jokiu būdu nereiškė, kad tarybiniai propagandistai sutiko su studentijos veikla, kuri visą laiką daugiau ar mažiau buvo ir yra priešinga raudonųjų kolonizatorių užmačioms. Izoliuojant lietuvių studentiją ir bendrai jaunesniąją kartą nuo vyresniosios, buvo tikėtasi iš jaunesniųjų tam tikro neutralumo, o gal net ir palankumo. Štai, žiūrėkite, mes jūsų nekaltiname, jūs esate suklaidinti, tik dvarininkai, ponai ir smetonininkai yra mūsų priešai. Mes jus suprantame ir atjaučiame, — tokiomis pasiūlomis buvo mėginta netiesioginiai prisigerinti jauniesiems.

Bet Lietuvos grobikai ir jų tarnai aiškiai pamatė, kad šis būdas neneša lauktų vaisių. Studentija ir bendrai jaunesnioji karta nors ir kitokiais keliais žengdama, visvien eina drauge su vyresniais kovoje už lietuvybės išlaikymą ir Lietuvos išlaisvinimą, kartais net parodydama daugiau dinamizmo ir už savo tėvus. Šis reiškinys raudoniesiems buvo skaudus ir erzinantis, bet juk nebuvo galima atvirai prisipažinti, kad jų pastangos nuėjo veltui. Todėl buvo tylima, o tyla turėjo būti pikta ir skaudi. Galop "Tėvynės Balso" valdytojai pamatė, kad reikia keisti taktiką, nes gal kas nors geresnio išdegs...

Išvadoje — iš ignoravimo pereinama į tiesioginį palankumo pripažinimą jaunesniajai lietuvių kartai. Tuo tikimasi atsiekti lygiai tą patį, ko pirmuoju būdu neatsiekė. O tai ir yra ne kas kita, kaip įskelti ir gilinti plyšį tarp vyresniosios ir jaunesniosios lietuvių kartos. Vėliau, jaunesniuosius įzoliavus nuo Lietuvoje subrendusių, bus mėginta juos patraukti į save ar bent nuteikti prieš vyresniąją kartą.

Nenuostabu todėl, kad "Tėvynės Balso" bendradarbiai kiekvieną, kad ir ne esminį jaunesniųjų pasisakymą prieš vyresniuosius, išpučia kiek galima daugiau, stengdamiesi įnešti juo daugiau nesantaikos ir nesusipratimų lietuvių tarpan. Komunistėliai, gudriai pasirinkę keletą citatų iš bendro straipsnio rėmų, mėgina įrodinėti, kad jaunesnieji yra priešingi nepriklausomos Lietuvos idėjai, atseit — jau eina drauge su jais.

Tokiu būdu J. Kličius mėgina sufalsifikuoti Jono Meko ir Algimanto Mackaus pasisakymus "Metmenyse". Be abejo, draugas Kličius necituoja Mackaus, kai šis taria: "Vasario Šešioliktos aktas nebuvo vienų dvidešimties vyrų pasirašyta patraukli deklaracija. Aktas buvo visos tautos, pasiryžusios eiti savos nepriklausomybės keliu, krauju bei darbu paliūdytas žodis". Tik kai atsiranda gerai nužiūrėta, psichologiška proga, Kličius mėgina jaunesniąją kartą įtikinti, "jog vienintelė išeitis šiai kartai iš savo tragiškos būklės yra pradėti bendradarbiauti su naująja Lietuva."

Kaip matome, tarybiniam įžūlumui ir apsimetimui nėra ribos: vietomis jie jaunesniosios kartos visiškai nemato, kitur užjaučia bei gerinasi ir galiausiai laiko ją paskutiniais durniais! Kaip tie žmonių apgavikai ir išnaudotojai drįsta siūlyti draugystę, kai jų rankos yra suteptos mūsų Tautos krauju! Sulindę į šiltas vietas jie dedasi darbo žmonių užtarytojais, tikrovėje gi tie tarybiniai ponai čiulpia tų pačių žmonių prakaito syvus. Veltui giriamasi gyvenimo lygio pakėlimu, nes mes gerai žinome, kiek drabužių, maisto ir vaistų siuntinių laisvajame pasaulyje gyvenantieji pasiunčia į tarybinį "rojų". Kaip galima kalbėti apie bent kokį bendradarbiavimą, jei į dabartinę Lietuvą oficialiai negalima pasiųsti net nekalčiausio romano be vietinės sovietų atstovybės leidimo! Jie galvoja, kad jaunieji pamiršo vaikystėje regėtus vaizdus. Tačiau kaip gali išnykti iš atminties ir pojūčių tie šiurpūs vaizdai ir pergyvenimai, kai raudonieji trėmė tūkstančius nekalčiausių mūsų žmonių, kai mūsų brolių ir tėvų — partizanų lavonai buvo valkiojami kryžkelėse ir turgų aikštėse. "Tėvynės Balso" pakalikai tuos herojus išvadino banditais, bet žmonės, kurie gina savo kraštą, nėra banditai. Banditai yra tie, kurie užpuola bei grobia svetimą kraštą, taigi šiuo atveju — rusai ir visi kiti atėjūnai yra tikrieji kaltininkai.

Apsirinka raudonieji, manydami, kad dėl pastatymo didesnės elektrinės jėgainės mes išsižadėsime savo nepriklausomybės ir tapsime jų klapčiukais. "Tėvynės Balso" redakcijai teks nusivilti, nes jaunoji lietuvių karta nepamiršo ir nemano pamiršti Sovietų Rusijos ir vietinių pakalikų padarytųjų skriaudų Lietuvos valstybei ir jos žmonėms.

Sovietų vyriausybė, užuot pylusi didžiules sumas panašiems melagystės skleidimo centrams kaip "Tėvynės Balsas", geriau tuos pinigus suvartotų savo darbininkų gerbūviui pakelti, nes juk tarybinė darbininkija tikrovėje yra akiplėšiškiausiai išnaudojama. Jos gyvenimo lygis yra vienas iš žemiausių Europoje. Tačiau komunizmo aristokratija bei prisiplakėliai prie jos, norėdami išlaikyti savo šiltas gūžtas, tarnaites, "datčas", augštas algas ir kitas išimtinas privilegijas, įvairiausiais būdais mulkina ne tik savo, bet ir kitų tautų žmones.

Nors labai gaila, bet mes žinome senąją sovietų pasaką, todėl gal nereikėtų be reikalo net burnos aušinti — vistiek komunizmo mums neįpiršite. Geriau pabandykite Afrikos juodukus. Nors ir jų dalis jau praregėjo ir po vakarietiško kolonializmo iš tolo purtosi raudonųjų vergijos.

Pabaigai mažas pasiūlymas: "Tėvynės Balso" ponams būtų neprošalį leidinėlio vardą pakeisti į "Kremliaus Balsą", nes toks pavadinimas būtų daug tikslesnis. Nebūkite bailiais kiškiais, draugai, pasimokykite šiek-tiek kad ir iš amerikiečių. Jie nesibijo savo vardo ir vadina savo įstaigas tikraisiais vardais — "Amerikos Balsas", "Laisvės Komitetas" ir t.t... Kodėl jums dangstytis po svetimų vardų kauke, nes jei Kremliaus idėjas skelbiate, tai taip ir vadinkitės.

KODĖL VAKARAI NEDRĮSTA SKELBTI VISUOTINĖS LAISVĖS EVANGELIJOS?

— KLAUSIA ŽYMUSIS PUBLICISTAS SALVADOR DE MADARIAGA

Pabaltiečių ir visos Rytų Europos pavergtųjų tautų draugas Salvador de Madariaga neseniai išleido naują savo publicistinių raštų rinkinį. Knyga pirmiausia išėjo Londone (Pall Mall Press Ltd.) titulu "The Blowing if the Partenon ir How to lose the cold war". Vokiškasis vertimas, labiau atitinkąs Madariagos vedamąsias mintis, išėjo neseniai titulu "Der Westen — Heer ohne Banner" (Vakarai — kariuomenė be vėliavos). Leidykla: Alfred Scherz Verlag, Stuttgart, Wien).

Čia reikia pažymėti, kad dar 1958 metais išėjo jo gyvų publicistinių straipsnių rinkinys "Rettet die Freiheit" (Išgelbėkite laisvę — leidykloje Francke Verlag Bern). Šitą knygą mes esame savo laiku plačiai paminėję. Jis joje pasireiškė kaip pavergtųjų tautų heroldas. Naujoje knygoje griežtai kritikuojamas Vakarų neryžtingumas ir nevieningumas Rytų politikos atžvilgiu.

Madaragia tiesiai klausia:

"Kas gi mums kliudo perimti iniciatyvą į savo rankas? Kodėl laisvasis pasaulis vengia skelbti visuotinės laisvės evangeliją?

Madariaga stnegiasi į tuos klausimus atsakyti motyvais, kurie dažnai yra naudojami koegzistencijos su Rytais šalininkų. Vieniems kliudo anglosaksų empirinė valstybių struktūra, kitiems Vakarų per didelis palinkimas į kompromisus, dar kitus masina prekyba su Rytų kraštais, kairieji socialistai Vakaruose viltėja, kad komunistai už geležinės uždangos kada nors pasidarys "švelnesni", dar kita priežastis, kad tarp kai kurių Vakarų valstybių vis dar yra varžymasis dėl vadovybės. Prieš tokias tendencijas reikią nukreipti tikėjimą į moralinį Vakarų autoritetą. Jei patys vakariečiai kartais nebetiki Vakarų moraliniu tvirtumu, kaip tuo gali tikėti Azijos ir Afrikos tautos, klausia Madariaga.

Įdomu, ką Madariaga laiko sąlyga laisvojo pasaulio pasveikimui. Jis teigia:

"Reikia baigti su tendencija norėti su Sovietų Sąjunga į derybas eiti, arba puoselėti koegzistencijos tendencijas".

Taip pat įdomu, kokią išeitį Madariaga mato Rytų įvykių raidoje. Jis tiki, kad komunistinė — sovietinė imperija gali iš vidaus subirėti. Tai nesąs negalimas ar neįsivaizduojamas įvykis. Tam tikri tos raidos simptomai jau ir dabar matytis. Tačiau Vakarai turėtų šias tendencijas veiksmingai paremti. Reikią tarp komunistų partijos ir liaudies įvaryti dar didesnį kylį. Ne pavergėjams, bet pavergtajai liaudžiai reiktų sudaryti perspektyvas įvairiausios paramos.

Pirmoji sąlyga esanti ta, kad šaltajame kare iniciatyva nebūtų palikta sovietų rankuose. Siūlydamas ateities planus, Madariaga laiko reikalinga, kad laisvosios tautos — ir tik šios — susiburtų į vieną vienetą, kuris ryžtingai skelbtų laisvės pagrindus ir jų laikytųs savo politikoje. Toje naujo tipo Tautų Sąjungoje galėtų būti tik tautos, kurios aiškiai pripažįsta savo piliečių laisvę ir stengiasi tą laisvę įgyvendinti ir kitose pasaulio dalyse.

Madariaga prieina išvados, kad tarp komunizmo ir žmogaus gamtinės asmenybės yra pagrindinis skirtumas ir kad laisvė, galų gale, nugalės nelaisvę. E.

ELENA ŽIŽIENĖ

FAUSTAS IR MODERNIOJI KASDIENA

(Paskaita, skaityta 1960.2.26 d. studentų savaitgalyje Bayswater)

I. FAUSTO IEŠKOJIMAI

Genialusis 18 a. rašytojas Johann Wolfgang Goethe užtruko 60 metų, kol parašė savo pagrindinį veikalą "Faustą". Dideliems protams rūpi didelės problemos. Ir Goethe ėmėsi nagrinėti pasaulio senumą (didžiausią iš visų žmogiškų klausimų), viso žmogaus gyvenimo prasmę, uždavinį ir pateisinimą. Kadangi pirmoje eilėje jis buvo poetas; jo veikalas nepasidarė filosofiniu traktatu, o tik nepalyginamo grožio milžiniška poema, kurioje kalba ir nesulaikomas, aistringas, kalnus verčiantis dvidešimties metų jaunuolio entuziazmas ir aštuoniasdešimties metų senio patyrimas ir išmintis. Atsakymas į klausimą, o ir pats klausimas neišplaukia iš taisyklingais silogizmais paremto argumentavimo. Jaunas poetas, savo veikalo pirmąją dalį sukūręs, turi užbaigtą šedevrą, bet dar ir pats nenujaučia, kokio platumo klausimą yra iškėlęs ir kaip dar toli nuo jo atsakymo. Metų eilę tas klausimas gyvena, bręsta jo sąmonėje — jo verčiamas poetas vėl griebiasi plunksnos ir vis negali išsakyti, ką tik spėja bei nujaučia — ir vėl palieka, ir vėl rašo, ir vėl palieka, Ir taip iki pat senatvės, iki pat ilgo, kūrybingo, išgyvenimais ir pažinimu turtingo gyvenimo galo. Per tą laiką eilė veikalų išplaukė iš po Goethe's plunksnos, bet tik ankstyvoje jaunystėje pradėtas ir prieš pat mirtį užbaigtas "Faustas" yra jo pagrindinis — viso gyvenimo kūrinys.

Apie "Faustą" kalbant ne tiek Goethes atsakymai įdomūs, kiek jo klausimai. Nors ir genialus, bet vienu gyvenimu apribotas poetas negali pilnai atsakyti neribotų klausimų. Svarbu tik, kad kur šimtai tūkstančių kitų gyvenimo dienas, tarsi neskaitytos knygos lapus, paskubomis vieną po kitos užverčia nesustodami ir nesvarstydami, — jis klausia, ieško pateisinimo ir įprasminimo.

Goethe savo Faustui leido turėti viską, ko jis norėjo, kad įsitikintų, ar gyvenime yra kas nors, kas žmogų galėtų bent trumpam momentui pilnai patenkinti, taip patenkinti, kad žmogus nebenorėtų siekti nieko kito ir tik trokštų, kad laikas sustotų ir nejudėtų, kad galėtų pasakyti: "Akimirka, palauk, esi graži!" Tačiau juo daugiau buvo Faustui duota, juo toliau jis jautėsi nuo tokios akimirkos ir nuo pasitenkinimo jutimo.

Nuo ankstyvos jaunystės Faustas galvojo, kad svarbiausias žmogaus gyvenimo uždavinys yra siekimas pažinimo.

Kadangi jis gyveno moderniškos specializacijos nepažįstančiuose viduramžiuose, tai jam, visą amžių studijoms pasišventus, pasisekė pasiekti viso žmogiškojo pažinimo apvaldymą. Visus mokslus Faustas išėjo, visas knygas išskaitė, bet tik tam, kad įsitikintų, jog gyvenimą yra praėjęs veltui, jog keturi fakultetai pasaulio paslapčių atidengti jam nepadėjo:

"Deja man! Filosofija,
Ir teisė, ir medicina,
Taip pat ir teologija
Man žinoma perdėm, kaip raštas.
O aš, tačiau, tebstoviu čia
Toks pat kvailys, kaip ir pirma!
(355-361)

Dar vieną bandymą jis daro: oficialieji mokslai prie intymaus pasaulio supratimo nepriartino, taigi Faustas nusikreipia į magiką. Žvilgsnis į paslaptingas jėgas, veikiančias ir išlaikančias pasaulį, jam tik ryškiau parodo jo paties menkumą ir nereikšmingumą.

O tuo tarpu knygų dulkės, seni pergamentai ir laboratorijos instrumentai jį taip atitolino nuo kasdieninio žmonių gyvenimo ir nuo gyvos, paslaptingai virpančios gamtos, kad Faustas jaučiasi visai išskirtas, apmiręs ir perdėm nelaimingas. Jis staiga trokšta viską pamiršti, nieko nebežinoti:

"Kad taip galėčiau mėnesienos
Baltam spindėjime išnykti,
Kalnų pašlaites lankyti vienas,
Su nakties dvasiom susitikti,
Mokslų bagažą nusimesti —
Šaltoj rasoj sveikatą rasti!"
(391 — 397)

Faustas staiga jaučiasi gyvenimą praleidęs, o negyvenęs, pasenęs, o jaunu nebuvęs. Vien intelektu vadovaujantis gyvenimas pasirodė apvyliantis, nepatenkinantis. Giliam nusiminime Faustas jau griebiasi nuodų taurės, — tačiau jam, pasakos herojui — duota daugiau negu vienas gyvenimas, jis gali vėl pradėti iš naujo, vėl ieškoti naujų kelių.

Jam gražinama jaunystė ir šį kartą pilno patyrimo, augščiausios žmogui pasiekiamos laimės jis nebežada ieškoti studijų kambaryje. Tikras gyvenimas jam regis tik gamtoje, juslingume, meilėje. Sensualinis kelias dabar pavaduos intelektualinį. Jis alkanas gyvenimo džiaugsmo ir jo ieško jam staiga atsivėrusioje gamtoje. O pasiekiama jam dabar kuone viskas. Gamta jam pasidarė sava.

"Kilmingoji dvasia, davei man
viską, ko prašiau.
Plačiąją gamtą davei už tėvūniją,
Jėgos ją jausti, išgyventi. Ne
tik trumpai, su nuostaba
Į ją pažvelgti leidai man,
Bet josios širdį, tartum širdį
draugo, man atvėrei.
Mane išmokei tyliame miškų
pavėsy, žydriame vandeny
Ir tyram ore gyvuosius mano
brolius atpažinti."
(322 — 3226)

Ir meilės kelyje Faustui kliūčių nėra. Pamatė kaip paveikslą gražią, nekaltą mergaitę, tikrą kūdikį, kuri, išpažinties nuėjus, neturi ko kunigui sakyti. Panoro jos meilės ir pasiekė jos beveik be pastangos: padarė Margaritą savo meiluže, išstūmė iš jos širdies bet kokį kitą jausmą, svajonę, ilgesį. Ir vis dėlto tokio momento, kuriame norėtų "akimirką sustabdyti", nesurado. Pačiame džiaugsmingiausiame, rūpesčių ir sielvartų dar nepaliestame savo degančios aistros laikotarpyje Faustas skundžiasi:

"O, tik dabar jaučiu, kad nieko
tobūlo Pasiekt žmogus negali..."

Ir toliau:

"Ar ne pabėgėlis esu? Ar ne
klajūnas
Senai praradęs palikimą šventą,
Kursai, kaip upė nuo kalnų
viršūnės,
Per uolų uolas vis bedugnėn
krenta?...
(3350 — 3354)

Ką bekalbėti vėliau, kada ateina beatodairiniai tenkinamo geismo neišvengiamos išdavos. Kad ir egoistas, Faustas negali visai užmiršti nelaimių, kurias jo aistra atnešė Margaritai. Paniekinta našlaitė, motina, žmogžudė, mirti pasmerkta Margarita vaiduokliu lanko Fausto sąmonę net ir Valpurgijos nakties siautėjime. O kada, beprotybės klaikumą išgyvenus, Margarita prieš mirdama su pasibaisėjimu Faustą atstumia, jis ir vėl pasilieka nusivylęs ir vienišas, kaip ir tame kitame gyvenime, kada moksluose gyvenimo prasmės ieškojo.

Ir vėl kito kelio reikia Faustui ieškoti. Savo fantastiškam herojui Goethe neuždėjo žmonėms įprastų varžtų: jis neribojamas laiku, vieta, kasdieniniais rūpesčiais; jam tereikia norėti ir rinktis. Apsivylęs grynu pažinimu, nepasitenkinęs gryna aistra, Faustas savo kelrodžiu nori rinktis grožį, jo naujas kelias bus estetinis. Dabar jį sups tik gražiausi kraštai, jis susidurs tik su pačiais puikiausiais visų šimtmečių, visų šalių kūriniais. Po aistroje ir sielvarte sudegusios ankstyvos jaunystės, pilnai suaugusio Fausto žvilgsnis pasidaro ramus ir jautrus jį supančiam prasmingam pasaulio grožiui. Naujos kelionės pradžioje jis sveikina su antikiniu iškilmingumu, požeminio grausmo ir eolinių arfų skambesio palydimą užtekančią saulę, kuri ugnies jūra užlieja pasaulį. O kada silpnos žmogaus akys saulės skaistuman žvelgti nebegali, jos didybė atrandama tūkstančių spalvų sutvyskusiame pasaulyje. Juo žmogus ir turi pasitenkinti, nebesiskverbdamas į degančios saulės gelmes.

"Nuo akinančios saulės nusigręžęs
Su nuostaba žvelgiu į kalnų krioklį:
Kaip jisai verda, kaip jis taškos,
Kaip tūkstančiais ir tūkstančiais srovių subyra,
Kaip augštai oran baltas putas kelia. —
O viršum jo išsilenkia nepaprasta,
Pastoviai besikeičianti vaivorykštė,
Tai ryškiai išrašyta, tai vėl oran ištirpstanti,
Aplinkui skleisdama gaivinantį vėsumą.
Kaip tas krioklys — žmogaus siekimai.
Giliau mąstyk — patsai suprasi:
Spalvingam atspindy gyvenimas mūs kurias."
(4715 — 4127)

(Nukelta į 4 psl.)

NUTEISĖ MIRTI UŽ AKIŲ

TRYS MIRTIES SPRENDIMAI PO "TEATRINĖS" TEISMO EIGOS

Jau buvo parnešta, kad Estijos sostinėje, aukščiausiame teisme, buvo svarstoma byla prieš buv. policijos pareigūnus estus Ralf Gerrets, Jaan Viik ir Aina Erwin Mere. Visi trys kovo 11 d. nuteisti mirti. Jie bendrai kaltinami nužudę ar netiesioginiai dalyvavę nužudyme viso 125.000 asmenų vokiečių okupacijos metais Estijoje.

Trečiasis nuteistasis mirti, Mere, teismo posėdyje visai nedalyvavo ir nuteistas už akių. Jis, kaip žinoma, gyvena Anglijoje ir britų vyriausybė neseniai oficialiai atsisakė jį išduoti sovietų teisingumo organams. Patsai Mere anglų spaudos atstovams pareiškė, kad jis karo metu, tiesa, ėjęs atsakingas policijos pareigūno Estijoje pareigas, bet masiniu žmonių žudymu jis nesąs kaltas. Jis nuodugniai jau esąs ištardytas britų policijos.

Visą bylos svarstymo laiką, estų sovietinėje spaudoje ir radijuje buvo varoma smarki kampanija prieš teisiamuosius ir reikalaujama "aukščiausia bausmė". Sprendimo dieną teismo salėje susirinko apie tūkstantis komunistinių veikėjų, kurie griausmingai pritarė trijų pasmerktųjų mirties sprendimui.

Sovietai jau iš anksto visam reikalui prikergė teatrinio parengimo pobūdį. Iš Maskvos saloniniu traukiniu buvo atgabenti į Taliną apie 40 užsienio spaudos atstovų (viso jų būta per 100), tikslu iš tos bylos sovietinei propagandai padaryti kapitalą. Taip, pvz., sovietinės įstaigos bylos proga paskelbė, kad Austrijoje gyvenąs estų politikas dr. Mae (buvęs vokiečių okupacijos metu savivaldos tarėjas) esąs taip pat kaltas ir atsakingas už tuos žiaurumus. Iš viso sovietinė propaganda stengėsi bylą išnaudoti pabaltiečių egzilų Vakaruose diskriminacijai. Tačiau užsienio spaudos atstovai (bent kai kurie), pranešdami savo laikraščiams apie Talino bylą, pastebėjo, kad jie patys gerai žiną atskirti kaltę tų, kurie dalyvavo žudymuose, nuo pabaltiečių egzilų, kurie siekia tik savo kraštams laisvės.

"Eltos Informacijų" Stockholmo bendradarbio pranešimu skandinavų spauda Talino bylos dienomis pasielgė apdairiai, išmintingai skirdama sovietinės propagandos pelus nuo grūdų. Pirmomis dienomis korespondentų pranešimai iš Talino dar buvo dedami be komentarų, tokie, kaip juos praleido sovietinė cenzūra Taline. Tačiau, kai paaiškėjo, kad sovietinė propaganda ir cenzūra nevengia aiškinimų, nesuderinamų su objektyviu žurnalizmu, patys didieji Stockholmo dienraščiai ėmėsi griežtos linijos: Kovo 9 d. laidose nė vienas trijų didžiųjų Stockholmo dienraščių neįsidėjo apie Talino bylą nė eilutės. Ir tik po to laikraščiai talpino pranešimus — bet jau kritiškus. Pradinio kritikos santūrumo buvo atsisakyta. Tik komunistų laikraštėlis kasdien davė po du tris pranešimus apie tą bylą, egzilinius estus pavadindamas budeliais, o tautinius komitetus šnipinėjimo centrais.

Pranešama, kad po Estijos ir Lietuvos panaši byla jau eina ir Latvijoje — prieš 9 kaltinamuosius.

SUŠAUDĖ TRIS BUVUSIUS POLICININKUS IR PARTIZANUS

Kovo 11 d. "Tiesoje" kom. propagandinei spaudai tipiškomis nuotrupomis aprašinėjama buvusių Seirijouse ir Alytuje policijos pareigūnų — Alfonso Nykštaičio, Bernardo Skliuto ir Stasio Petausko byla. Jie buvo kaltinami organizavę ir vykdę "60,000 Alytaus ir Seirijų gyventojų iššūdymą", vėliau buvę partizanai (nuo 1946 metų iki šiol nepagauti dirbę įvairiose įmonėse). Visi trys sušaudyti. Aprašyme minimi dar trijų asmenų adresai užsieniuose.

ANDRE GIDE

PASKUTINIS PASIMATYMAS

(Iš "Siaurosios durys")

★

Žeromas ir Alissa mylisi. Bet Alissa, tikinti mistikė, bijosi, kad Žeromas neimtų jos mylėti labiau už patį Dievą; tad, norėdama jį nuo savęs atstumti, dedasi šalta ir išdidi. Žeromas susisielojęs išvažiuoja iš tėvynės, kad galėtų Alissą pamiršti. Po trejų metų jis susitinka ją paskutinį kartą.

★

Aš dar kartą pasimačiau su Alissa — po trejų metų, į vasaros pabaigą...

Neatsimenu kokia dingsčia, atsidūręs Havre, kažkaip natūraliai leidęsis į kelią, pasiekiau Fongueusemarę. Aš žinojau, kur rasiu Alissą, bet bijojau, kad ji bus ne viena. Apie savo atvykimą nieko iš anksto nebuvau pranešęs; neapsiviežėdamas prisistatyti paprastu svečiu, artinausi netikras: ar įeisiu? Taip, be abejo; tik pasivaikščiosiu alėjoje, atsisėsiu ant suolo, kur ji, gal, dar ateina pasėdėti..... ir jau galvojau, kokį ženklą galėsiu palikti paskui save, kuris praneštų jai apie mano atsilankymą, man vėl pasišalinus..... Taip mąstydamas, ėjau iš lėto, ir, lig tik pasiryžau su ja nesimatyti, tą aštrų liūdesį, kuris gniaužė man širdį, pakeitė beveik švelni melancholija. Jau buvau priėjęs alėją ir, bijodamas, kad manęs iš netyčių neužkluptų, leidausi vienu iš šoninių takų, išilgai šlaito, kuris ribojo ūkio kiemą. Pažinau vieną vietą šlaitę, iš kurios buvo galima įžvelgti į sodą; pakilau ten: sodininkas, kurio nepažinau, grabojo alėją ir netrukus pasitraukė iš akivaizdos. Kiemas buvo naujai atitvertas. Šuo, išgirdęs mane praeinant, sulojo. Toliau, kur alėja baigiasi, pasukau į dešinę, vėl atsidurdamas į sodo sieną, ir nutraukiau iki tos skroblyno dalies, einančios lygiagrečiai alėjai, iš kurios buvau tik ką išsukęs, kai, praeinant pro mažąsias daržo dureles, man staiga toptelėjo į galvą pro ten įeiti į sodą.

Durys buvo uždarytos; tačiau velkė iš vidaus pusės man gana menkai priešinosi, ir aš rengiausi, spustelėjęs pečiais, ją išlaužti... Tą akimirką išgirdau žingsnių garsą; pasislėpiau sienos įsitrenkime.

Negalėjau pamatyti, kas išėjo iš sodo; bet girdėjau, jaučiau, kad tai Alissa. Ji pažengė tris žingsnius pirmyn ir silpnai pašaukė:

— Ar tai tu, Žeromai?...

Mano širdis, kuri smarkiai mušė, apmirė, ir kadangi iš mano suspaustos gerklės neišsiveržė joks žodis, ji stipriau pakartojo:

— Žeromai! Ar tai tu?

Išgirdus taip mane šaukiant, susijaudinimas, kuris mane smaugė, taip įsisiautėjo, kad parpuoliau ant kelių. Kadangi vis nieko neatsakiau, Alissa pažengė dar kelis žingsnius į priekį, užsuko už sienos, ir ją staiga pajutau prie savęs, prie savęs, kuris ranka slėpė veidą, lyg bijodamas ją tuojau pamatyti. Ji paliko kelias akimirkas palinkusi į mane, kol aš karštai bučiavau jos trapias ir leinas rankas.

— Kodėl slėpiesi? — paklausė ji mane, taip paprastai, lyg tie treji persiskyrimo metai būtų trukę tik kelias dienas.

— Kaip tu supratai, kad tai aš?

— Aš tavęs laukiau.

— Tu manęs laukei? — paklausiau taip nustebęs, kad galėjau tik klausiamai kartoti jos žodžius...

Ir, kadangi aš vis klūpojau, ji tarė:

— Einame iki galo. Taip, žinojau, kad turiu tave dar kartą pamatyti. Jau trys dienos, kaip aš čia ateinu kas vakarą ir šaukiu tave, kaip šį vakarą šaukiau... Kodėl tu man neatsiliepei?

— Jei tu nebūtum atėjusi ir nebūtum manęs iš netyčių užklupusi, būčiau pasišalinęs su tavimi nepasimatęs, — pasakiau, spirdamasis prieš susijaudinimą, kuris buvo mane iš pradžių sugniuždęs. Pravažiuodamas pro Havrą, tik ketinau pasivaikščioti alėja, apsukti ratą aplink sodą, pasilsėti kelias akimirkas ant to suolo, kur, galvojau, tu dar ateini pasėdėti, paskui...

— Žiūrėk, jau trys vakarai, kaip ateinu čia paskaityti, — pasakė ji, pertraukdama mane.

Ir ji man ištiesė ryšulį laiškų. Aš pažinau tuos, kuriuos buvau rašęs jai iš Italijos. Tą akimirką pakėliau akis į ją. Ji buvo nepaprastai persimainiusi; jos liesumas, jos išblyškimas man baisiai suspaudė širdį. Remdamasi, guldama man ant rankos, ji spaudėsi prie manęs, lyg ko bijotų ar jai būtų šalta. Ji dar nešiojo didįjį gedulą, ir juodi mezginiai, kuriais ji buvo apsisupusi galvą ir kurie jos veidui sudarė lyg rėmus, neabejotinai dar didino jos išblyškimą... Ji šypsojosi, bet, rodėsi, ims tuojau ir apalps... Buvome priėję prie suolo; atsisėdome ir kelias akimirkas keitėmis bendromis informacijomis. Ji pasiteiravo apie mano darbą. Aš nemielai atsakinėjau. Būčiau norėjęs, kad mano darbas jos daugiau nedomintų. Būčiau norėjęs ją nuvilti, kaip ji kad mane buvo nuvylusi. Nežinau, ar man pavyko tai padaryti, bet ji nieku neišsidavė. Aš, kupinas iš karto apmaudo ir meilės, stengiausi kalbėti su ja kuo sausiausiai ir pykau ant savęs už tą susijaudinimą, kuris kartkartėmis suvirpindavo mano balsą.

Nusileidžianti saulė, kurią kelioms akimirkoms buvo užslinkęs debesis, pasirodė ant lygės su akiračiu, beveik priešais mūsų, nuliedama virpančiu gašlumu tuščius laukus ir priskleisdama staigios gausvos siaurą slėnį, kuris vėrėsi prie mūsų kojų, paskui išnyko. Aš sėdėjau apraibęs, netardamas žodžio; jaučiausi vėl apsiaučiamas, pagaunamas tos lyg auksinės ekstazės, kur nyko mano apmaudas, ir girdėjau savyje tik meilę. Alissa, kuri sėdėjo palinkusi, atsišliejusi į mane, atsitiesė; ji išėmė ir korsažo mažą ir ploną popierium suvyniotą pakietėlį, norėjo man jį ištiesti, stabtelėjo, atrodė, nesiryžo ir, man žiūrint nustebusiam, tarė:

— Klausyk, Žeromai, čia turiu savo ametistinį kryžių; jau trys vakarai, kaip aš jį atnešu, nes jau seniai norėjau jį tau atiduoti.

— Ką nori, kad aš su juo daryčiau? — paklausiau gana šiurkščiai.

— Kad laikytum jį kaipo mano atminimą savo mergaitei.

— Kokiai mergaitei? — sušukau, žiūrėdamas į Alissą ir nieko nesuprasdamas.

— Išklausyk mane visai ramiai, prašau tave; ne, nežiūrėk į mane taip: ir taip man sunku su tavimi kalbėti; bet tai noriu tau būtinai pasakyti. Klausyk, Žeromai, kada nors juk vesi?..... Ne, neatsakinėk man; nepertraukinėk manęs, prašau tave. Norėčiau tik, kad atsimintum, kad aš tave labai mylėjau, ir... jau seniai... jau treji metai... kaip galvoju, kad tą mažą kryželį, kurį tu mylėjai, vieną dieną nešios stavo mergaitė, kaip mano atminimą, nežinodama, kieno jis... ir, gal, tu galėsi jai duoti... mano vardą...

Jai užėmė balsą, ir ji nutilo; ai sušaukiau beveik piktai.

— Kodėl negalėsi jai atiduoti pati?

Ji dar mėgino kalbėti. Jos lūpos tirtėjo kaip kukčiojančio vaiko lūpos; tačiau ji neverkė; nepaprastas jos akių tvaskesys aptvindė jos veidą antžmogišku, angelišku grožiu.

— Alissa! ką gi aš vesiu? Juk žinai, kad tik tave galiu mylėti...

Ir staiga, spausdamas ją paklaikusiai, beveik brutaliai, įnikau bučiuoti jos lūpas. Vieną akimirką, it atsidavusią mano valiai, laikiau ją pusiau susmukusią; mačiau, kaip jos akys apsitraukė; paskui jos vokai nusileido ir balsu, kuriam man niekas negali prilygti darnumu ir melodingumu, ji tarė:

— Pasigailėk manęs, brangusis! Ak! Nepagadink mūsų meilės.

Gal, ji dar pasakė: "Būk taurus!" ar, gal, aš pats sau tai pasakiau, — to nežinau, bet staiga, puldamas ant kelių prieš ją ir maldžiai apglėbdamas ją, tariau:

— Jeigu mane taip mylėjai, kodėl mane visados stūmei nuo savęs?... Dar yra laiko, Alissa.

— Ne, mano brangusis, jau vėlu. Buvo per vėlu nuo tos dienos, kurią iš meilės mes vienas kitą įžvelgėme geriau kaip meilę. Tavo dėka, mano brangusis, mano svajonė buvo taip aukštai iškilusi, kad kiekvienas žmogiškas patenkinimas būtų ją nusmukdęs. Aš dažnai galvojau apie tai, koks būtų buvęs mūsų vieno su kitu gyvenimas; lig tik jis nebūtų buvęs tobulas, nebūčiau galėjusi daugiau pakelti... mūsų meilės.

— Ar esi pagalvojusi, koks būtų mūsų gyvenimas be vienas kito?

— Ne! niekad.

— Dabar matai! Jau treti metai be tavęs kankindamasis klajoju...

Temo.

— Man šalta, — tarė ji atsistodama ir įsitulodama į savo skarą taip, kad negalėčiau vėl paimti jos rankos. — Tu atsimeni tą Šventojo Rašto eilutę, kuri mums darydavo tokį įspūdį ir kurios, bijodavome, gerai nesuprantą: "Jie negavo to, kas buvo jiems žadėta, nes Dievas buvo mums ką geresnio palikęs...

— Ar dar vis tiki tais žodžiais?

— Juk reikia tikėti.

Nuėjome kelis žingsnius šalia vienas kito, nieko daugiau nesisakydami. Ji vėl tarė:

— Įsivaizduoki tai, Žeromai: patį didžiausiąjį gėrį!

Ir staiga jai, dar kartojant: "Patį didžiausiąjį gėrį", iš akių ištryško ašaros.

Mes vėl buvome priėję prie mažų daržo durelių, iš kurių prieš valandėlę pamačiau ją išeinant. Ji atsisuko į mane.

— Sudiev! — tarė ji. — Ne, neik toliau. Sudiev, mano mylimasis bičiuli. Dabar prasidės... pats didžiausias gėris.

Akimirką ji žiūrėjo į mane, tuo pačiu laiku mane prilaikydama ir stumdama nuo savęs, ištiesusi rankas ir uždėjusi jas man ant pečių, neapsakomos meilės prisklidusiomis akimis...

Kada durys užsidarė, kada išgirdau ją užšaunant velkę paskui save, puoliau prie tų durų, pagautas didžiausios nevilties, ir ilgai ten naktyje išverkiau ir kukčiojau.

FAUSTAS IR MODERNIOJI KASDIENA

(Atkelta iš 3 psl.)

Šitam atspindyje sukurtas ir visas žmonijos menas. Faustui dabar leista veidas veidan susitikti su jos kilniausiais kūriniais. Klasinėje Valpurgijos naktyje jis klajoja tarp Goethės numylėtos graikų mitologijos tvarinių: vaikščioja Farsalijos laukais, kalbasi su sfinksais, sirenomis, klausosi nimfų, nereidžių, tritonų, joja ant sparnuoto žirgo Chirono, stebi nuostabios Ledos ir gulbe pavirtusio Dzeuso meilės sceną, mato iš vandens putos iškilusią Galatėją. Pagaliau vis tobulesnio grožio beiesškančiam Faustui netgi leista iš fantazijos gelmių išsišaukti gyvą Trojos Eleną, kaipo simbolį augščiausio estetinio išsipildymo. Tiesiai iš antikinės senovės, iš Menelajaus pilies Faustas nusikelia Eleną į viduramžišką riterių burgą. Jų meilė yra ištisinis estetinis gerėjimasis, ir iš jos Faustui gimsta sūnus Euphorion, tobūlas vaisius susijungusio graikiškai antikinio ir krikščioniškai viduramžiško grožo supratimo. Tačiau grožis negali būti statiškas: berniukas Euphorion, kaip kilniausios poezijos įsikūnijimas, veržiasi vis tolyn, vis augštyn — į kalnų viršūnes, į padanges, į kovą, į pergalę, į laisvę.

Ir jis, kaip Ikarus, nuo kalnų viršūnės tarsi sparnais veržiasi į saulę, ir, kaip Ikarus, krisdamas užsimuša į uolas. Grožyje tik siekimas įmanomas, ne išsipildymas. Euphorion žuvus, ir Elena grįžta į tyliąją Hadės karalystę. Faustas dar kartą paliekamas vienas, tik turtingesnis, negu anksčiau, nes Elena išnykdama jam paliko savo šydą, kad žinotų, jog grožis nepraeina žmogaus nepraturtinęs. Faustui paaiškinama:

"Dievaitės nebėra. Ji tau pražuvo.
Tik dieviškasis pradas pasiliko.
Brangink jį: jis tave kels erdvėsna,
Kol gyvensi — augštai virš kasdienybės."

(9922 — 9956)

Ir vėl Faustas vienišas klajoklis, ir vėl besenstąs, o stabdytinos akimirkos taip ir nesuradęs. Tačiau pereitos trys gyvenimo epochos jam padės sukurti ketvirtąją — svarbiausią, tą, kurioje ateis ir ieškomoji akimirka.

Iš vieno pajūrio krašto valdovo už burtų ir velnių pagalba atneštą pergalę kovoje Faustas gauna dovanų platų jūros ruožą, kurį jis ryžtasi paversti savo karalija. Savo tarno velnio Mefistofelio monų pagalba, o svarbiausia savo paties nenuilstančia kūrybine energija, nesustojančiu veiklumu ir nei minutei nesvyruojančia, vieno tikslo siekiančia valia Faustas sausina jūrą, stumia ją vis tolyn nuo krantų, spaudžia ją užtvankomis ir pylimais, o laimėtą žemę verčia žydinčiu, žaliuojančiu, klestinčiu kraštu:

"Kur anksčiau tik bangos siautė
Neribotam platume,
Ten šiandien rami pakrantė
Klesti sodų žalume.
Veiklaus pono tarnai drąsūs
Statė pylimus, tiltus —
Jūros siaurindami teisę,
Sau laimėdami namus.
Pažiūrėk: mėlynas uostas
Vos bematos tolumoj.
Čia gi apgyventas kraštas,
Laukų, pievų vešlumoj.

(11084 — 11105. Trumpinta)

Žinia, toks milžiniškas darbas nebuvo atliktas per dieną. Eilė metų praėjo ir Fausto, nors ir pakartotas, gyvenimas išseko. Jis ir vėl visiškas senis. Nelinksmas, nemeilus, nesijuokiantis, tik dvasioj nepavargęs jis vis dar savo karalystės ribomis nepasitenkina: vis toliau jas plečia, su jūra kovoja, milijonams žmonių žemę užtikrina. Neišvengia jis ir nusikaltimų, už kuriuos reikia čia pat sunkiai mokėti. Kai jo tarnai nužudo pirmutiniam krante gyvenusius, savo liepų ir koplytėlės palikt nenorėjusius geraširdžius senukus, rūpestis, kaltės ir sąžinės balsas ir mirtis veržiasi į Fausto rūmus. Kada Faustas atsisako jų grąsinimams palenkti savo valią, jis apakinamas. Tik jo valia ir už tą naują nelaimę stipresnė, o vidinė šviesa jam pavaduos akių šviesą. Iki paskutinio savo gyvenimo momento jis nenustos kovoti ir kurti:

"Naktis juodais sparnais mane apgaubus,
Tiktai širdies gilybėj skaistus žibintas švyti.
Tarnus privers klausyt galingo pono siaubas:
Įvykdys tai, kas mano valios įsakyta!"

(11500 — 11504)

Vienos dvasios užtenka judinti tūkstančiui rankų: aklas Faustas tęsia savo kūrinį, nebodamas rūpesčio, nei žingsnis po žingsnio prie jo slenkančios mirties. Nesuskaitomiems gyventojams jis atidarė derlių nešančius plotus ir juos pripildė kūrybinės veiklos dvasia. Iš jūros atimtoje karalystėje tie gyventojai nebus saugūs, bet laisvi, bent tol, kol už laisvę dirbs ir kovos.

"Šiandien man regisi atvertas
Giliausios išminties kilnus sprendimas:
Gyvenimo ir laisvės tas tik vertas,
Kuris kasdien juos iškovot iš naujo imas!"

(11574 — 11578)

Šito darbo nenustojančiame tęstinume Faustas dvasios akimis pagaliau mato savo gyvenimo išsipildymą:

"Pavojų apsuptos čionai gyvens, nežus
Darbingos gentys per ilgus metus.
Jei aš jų veiklą pamatyt galėčiau,
Ant laisvos žemės, tarp laisvų žmonių stovėčiau,
Tuomet akimirkai sakyčiau be dvejonės:
— Graži esi, palauk, sustok nurimus!
O ženklas mano žemiškos kelionės
Paliks šioj žemėj, šiuos arimuos.
Tos laimės jausdamas dvelkimą
Išpildymą regiu savo likimo!

(11577 — 11586)

Ir Faustas miršta supratęs, kad tik kūrybinis darbas įprasmina ir pateisina žmogaus gyvenimą. Jam turi būti pajungtas ir pažinimas, ir žmogaus aistros, ir grožio ilgesys bei jo išgyvenimas. O augščiausią pasitenkinimą, kurio vardas gali būti laimė, patiriama tada, kada matoma, jog savo vieno nenuilstančia valinga pastanga sukurta tai, kuo naudosis ir džiaugsis daugybė kitų. Tame besitęsiančiame kitų naudojimęsi ir džiaugsme kūrėjas užsitikrina ir savo paties tęstinumą, tarsi nemirtingumą, einantį toli už natūralaus gyvenimo ribų.

Pirkite

VIENĄ IŠ PIGIAUSIŲ IR GERIAUSIŲ ORIGINALIŲ PRANCŪZIŠKŲ BRANDY

LAFITTE

ŠIUO REIKALU VISADA JUMS MIELAI PATARNAUS

M. PETRONIS,
152 LIVERPOOL RD., ENFIELD, N.S.W.
Tel. UJ 5727
Kaina — 24/-

KITUR SPAUDOJ PASIŽVALGIUS

Tremties lietuvių problemos beveik tos pačios. Antrojo dešimtmečio angoje mes susiduriame su tais pačiais klausimais čia, Australijoj, ir Kanadoj, ir Amerikoje ir kitur.

Visur pasigendama lietuviškojo aktingumo, konstatuojamas mažėjantis susiinteresavimas savo kalbą išlaikant ir savo spaudą palaikant. Tatai liūdni faktai, tačiau mūsų tautinės problemos, turint noro ir ryžto, galimos vėl suaktyvinti ir pagyvinti.

SAVA SPAUDA

Laikraščiuose viską, visus savo reikalus aptariame, bet apie juos pačius gal rečiausiai kalbame. O verta ir reikia. Ir labai reikia. Dabar kaip tik gera proga apie tai pakalbėti, kai sausio mėnesį KLB Krato Valdyba yra paskelbusi Spaudos mėnesiu.

Kai po karo Kanadoje kūrėsi nauja lietuviškoji spauda, susidomėjimas ja buvo žymiai gyvesnis, negu kad yra šiandien. Spaudos bičiuliai anuomet labai gyvai rūpinosi naujų laikraščių reikalais. Visiems rūpėjo, kad jie tik įsikibtų į žemę, kad sutvirtėtų, kad pakeltų visus finansinius sunkumus, kad turėtų pakankamai skaitytojų, kad turėtų pakankamai medžiagos, turėtų ką spausdinti, būtų gyvi ir įdomūs. Žodžiu, rūpėjo viskas. Ir talkos visokeriopos buvo daug gausiau sulaukiama.

Nūdien padėtis yra neatpažįstamai pasikeitusi. Laikraščiai jau eilę metų tvarkingai eina, daugumai atrodo, kad tai normaliausias gyvenimo reiškinys ir tuo rūpintis ar nors domėtis nėra jokio reikalo. Kaikam atrodo, kad tai vienas iš daugelio verslų. Vieni, esą, verčiamės tuo, kiti kitkuo ir kiekvieni rūpinkimės savais verslais bei savais reikalais. Ištikrųjų betgi reikalas yra žymiai sudėtingesnis ir toli gražu ne verslo pobūdžio.

Laikraštis yra visuomenės tarnyboje ir ištikrųjų yra jos pačios nuosavybė. Mūsų sąlygose biznieriškai pagrįstas laikraštis yra neįmanomas. O jį mes visdėlto norime turėti, be jo negalėtume apseiti, dėl to tai mūsų laikraščiai yra leidžiami visuomeninių organizacijų. Laikraščiai yra ne organizacijų kasoms pripildyti, ne jų pelnui didinti, bet jos yra padengti laikraščių nuostoliams, išsaugoti juos nuo sunykimo ir žuvimo. Suprantama, kad tai įmanoma tik remiant visai lietuviškai visuomenei.

Visas laikraščio likimas yra lietuviškosios visuomenės, o pirmiausia jo skaitytojų bei bičiulių rankose.

Pirmiausia nuo skaitytojų bei nuo visos visuomenės priklauso piniginis laikraščio pagrindas. Be pinigo nieko negalima padaryti, o to pinigo neįmanoma gauti niekur kitur kaip tik iš lietuviškosios visuomenės. Pirmasis šaltinis pinigų yra prenumeratos mokestis bei prenumeratorių gausumas. Juo daugiau yra skaitytojų ir juo tvarkingiau jie atsilygina, tuo drąsiau laikraštis laukia rytojaus dienos. Prenumeratos mokestis yra nustatomas kuo mažiausias, o kaikada ir jo dar negaunama arba dėl jo tenka bent kelis kartus susirašinėti. Visa tai didina darbą, atitraukia nuo būtinų kitų darbų, didina išlaidas ir sudaro netikrą padėtį. Mums kiekvienam tai gal neatrodo taip didelis reikalas. Bet pagalvokim, kiek reikia laiko išsiųsti pvz. bent 1000 laiškų ir kiek tai kainuoja. Juk jei ir spausdinti priminimai siuntinėjami, tai vien pašto ženklams tenka išleisti $20. O vokai ir visa kita taip pat juk kainuoja.

Laikraštis yra visų mūsų, tad ir jo reikalų nepamirškime visi. Atsilyginkime patys ir suraskime dar naujų skaitytojų. Ir "Tėviškės žiburių" kaikuriose kolonijose dar daugelis neskaito. Jei skaitytojai atrastų nors po vieną naują prenumeratorių, mums būtų labai didelė parama.

Bet laikraščiui reikalinga ne vien piniginė parama. Mūsų laikaščiai neturi tiek darbininkų nei apmokamų korespondentų, kad lengvai ir greitai pajėgtų surinkti visas žinias, kurios gali mūsų skaitytojus dominti. Visa tai įmanoma tik geros valios talkininkų dėka.

Visi juk žinome, kad mūsų laikraščiai niekur savo nuolatinių atstovų neturi, o visur būna įvykių, kuriuos tinka atžymėti laikrašty. Daugumas galvoja, kad laikraščiui praneš apie tai kas kitas ir taip dažnai daug kas lieka neatžymėta. O labai gaila. Juk laikraščius mes pirmiausia tam ir leidžiame, kad susižinotume, kad žinotume, kas kur įvyksta, kokiose sąlygose kur lietuviai gyvena. Kodėl gi nepatalkinti savam lietuviškam laikraščiui? Tik pabandykime. Pamatysime, kad tas darbas įsitraukus į jį teikia nemažai ir malonumų. Smagu pajusti, kad patarnavai savajai bendruomenei.

Spaudos mėnesio proga pasiryžkime tai padaryti ir ištesėkime.

Pagaliau dar vienas prašymas. Nebūkime taip užsidarę. Pasidalinkime savo mintimis per spaudą. Juk visais klausimais turime savą nuomonę. Dažnai ją reiškiame pasikalbėjimuose su bičiuliais, o kodėl negalime išdėstyti jų per spaudą visai lietuviškai bendruomenei? Jai patarnautume idėjomis ir pagyvintume, praturtintume spaudą. Atsiminkime, kad mums laikraštis įdomiausias, kai ten randame ir naujienų ir įdomių samprotavimų bei idėjų. Taip pat ir kitiems. Tai kodėl visiems bendrai nepadaryti laikraštį vis įdomesnį ir įdomesnį? Redakcijos vienos to negali padaryti. Patalkinkim joms. "T. Žib."

SLINKIMAS Į PAKALNĘ

Slinkimas į pakalnę visad pavojingas. Ypač kada laiku nesimama priemonių tokį slinkimą suvaldyti. Tada slinkimas gali išsivystyti į griuvimą ir dar daugiau žalos pridaryti.

O mūsų lietuviškojo gyvenimo slinkimą pakalnėn, kada blaiviom ir rūpestingom akim žiūrim į vykstančius reiškinius, visi pastebime. Vienur jis tik prasidėjęs, kitur jau ir gerokai pirmyn pasistūmėjęs. Tat savaime suprantama, kad tokia būklė kelia rūpestį ir apie tai nemažai pakalbame ir net pasibarame. Pasibarame, kad Lietuvos laisvinimo reikalams aukos mažėja. Pasibarame, kad susirinkimuose dalyvių skaičius mažėja. Pasibarame ir dėl pavardžių nulietuvinimo, lietuvių kalbos primiršimo auklėjant jaunąją kartą ir kitų panašių reikalų.

Ar galima tokį slinkimą pakalnėn sulaikyti, kada šimtai mums nepalankių aplinkybių, į tą pakalnę traukia? Aišku, kad galima, nors šio krašto tautybių malimo girnos ir labai įsismaginusiai sukasi. Aišku, kad galima, jei mes laiku įstengiame nugalėti kasdien pasitaikiusias kliūtis ir nepradedam samanėti savo tautines pareigas atliekant. Ne kieno iš šalies padiktuotas pareigas, bet tik tas, kurias atsinešėm iš tėvynės, kai karo audrų ir komunistų persekiojimo vejami, iš ten žengėme paskutinį žingsnį ir pasižadėjimą davėm viską daryti, kad laisvė būtų prikelta.

Slinkimą į pakalnę sulaikysime, jei visi pradėsime su tuo kovoti nę į kitus dairydamiesi ir išdidžiai pirštu rodydami, kad tu esi kaltas, bet nuo savęs pradėję. Slinkimą į pakalnę sulaikysime, jei patys savo šeimose mokėsim pasikalbėti ir pasitarti, kad ir tokiais reikalais: ar nepermažai laiko ir lėšų skiriam lietuvių organizaciniam darbui išlaikyti, jį nuolat judinti ir naujais sumanymais gyvinti; ar savo vaikus lietuviškai auklėjam ir kitiems talkinam tai daryti; ar laiku reaguojam į visus reiškinius, kurie neteisingai mūsų tautinius ir laisvės kovos reikalus kelia?

Jei į tuos klausimus galim nesunkiai atsakyti, kad viską atliekam gerai, mes į pakalnę neslenkam. Bet jei tie klausimai mums jau nemalonūs ir į juos atsakant reikia teisintis, mes slenkam į pakalnę. Mums tada jau reikia susiimti, kad ton pakalnėn nepradėtume patys griūti ir kitus jon traukti.

Žinoma, lengviausia nieko nedaryti ir vis kartoti, kad ir kaip besispirsi, vistiek laikas dirba tavo tautinių užsimojimų nenaudai. Lengviausia plaukti pasroviui ir linguoti su vėjais. Juk nesunku ir nuo visokių lietuviškų darbų ir pareigų atsikalbėti. Juk lengva ilgai sėdėti prie gausiai apkrautų vaišių stalų ir gerti žvaigždelėm papuoštus užsieninius gėrimus. Ir taip pat nesunku visus tautinius darbus tik liežuviu malti, bet ne darbus dirbti.

Tokiu keliu einant tik į pakalnę skubinamasi. O mums reikia vyrų ir moterų, kurie tą slinkimą ne tik sulaikytų, bet mus ir mūsų vaikus atgal į laisvą kraštą parvestų. Mums reikia ne šventinių ir paradinių didvyrių, bet kasdienos rūpestingų tautinių darbo darbininkų. Pirmiausia savo šeimose, toliau eilinėse lietuviškose organizacijose ir pagaliau visoje mūsų bendruomenėje.

"Dirva"

AR NENUOBODU?

Dievas sutvėrė pasaulį per šešias dienas, o septintą ilsėjosi. Žinoma, tik Jo dienos buvo kitokios, laikas buvo matuojamas amžinybės mastu. Žmonės taip pat dirba šešias dienas. Septintoji — sekmadienis poilsio diena. Čia Australijoje yra penkių dienų darbo savaitė, šeštadienis skiriama savo asmeniniams reikalams ar darbams atlikti. Kai kurie žmonės turi dirbti net ištisą savaitę, visas septynias dienas. Pavyzdžiui, ligoninėse. Nežiūrint ir didžiausių švenčių, ligonys visuomet reikalingi globos r priežiūros. Ir visuomet kas nors turi paaukoti savo švenčių malonumus artimo tarnybai. Yra ir fabrikų, kuriuose darbas nenutrūksta ne tik šventadieniais, bet ir ištisai dirbama dieną, net ir naktį.

Atėjus sekmadieniui (arba net ir šeštadienį) poilsiaujama. Ir kiekvienas pagal savo norus, palinkimus ar skonį paįvairina laiką, prasiblaško po sunkios savaitės monotoniškų darbų įstaigose ar fabrikuose. Kas dalyvauja visuomeniniame gyvenime, kas sporte ir t.t. Yra tekę nugirsti, kad žmonės skundžiasi esą nuobodu, nėra kas veikti. Keista atrodo, išgirdus tokį nusiskundimą. Kur tik pažvelgsi pilna visokių progų ir galimybių praleisti laiką, ar gabumus panaudojus, kad padarytų gerą, malonumą kitiems ir tuo pačiu padarytų malonumą ir sau pačiam. Be to, pilna aplink teatrų, kinų, organizacijų, įvairių koncertų, gerų knygų. Čia norėjau sustoti prie vieno pramoginio dalyko, būtent — kinų.

Šeštadieniais, kartais ir kitomis dienomis, matosi didelės eilės žmonių, laukiančių pirkti bilietus į kino teatrą. Yra rodoma labai gerų dalykų, bet tai rečiau. Gana dažnai, nežinodami turinio, įpusėjus filmai turime palikti salę, nusivylę jo (filmo) turiniu. Žinoma, kiekvienas turi kitą skonį. Dažnai eilėse matomi tėvai net su mažais vaikais. Suprantama, kai neturi namie ką palikti vaikams prižiūrėti, reikia juos paimti drauge. Bet ar negalima būtų kaimyninėms šeimoms susitarti pasikviečiant lankyti kinus ir tuo išspręsti vaikų paglobojimo klausimą?

Taigi, nežinodami filmo turinio, tėvai eina su mažamečiais vaikais ar jaunuoliais drauge. Lopšiniai kūdikiai pavargę greit užmiega, bet mokyklinio amžiaus vaikai įdėmiai žiūri. Nors tėvams atrodo, kad vaikas dar mažas ir nieko nesupranta, o vis dėlto jo atmintyje pasilieka tie ar kitokie vaizdai. Ir gal mums atrodo, kad tai niekis, tuo tarpu daug netinkamų vaizdų kraunasi į vaiko nekaltą širdelę ir galvą, dėl ko dažnai vaikai pradeda pamėgdžioti per anksti paaugusius. Kai matoma nepilnamečius rūkant, arba šiaip vaizduojant užaugusius per anksti.

Atsimenu prieš keletą metų, kai dar buvom neseniai atvažiavę Australijon, daug reikėjo dirbti, kad susitaupytumėm kokiai nors nuosavai pastogei įsigyti, nes butų šeimoms su mažais vaikais buvo sunku gauti. Tad apie pramogas nebuvo nė kalbos. Vaikai nueidavo į kiną retkarčiais vieni. Juos leisdavome tik į vaikams skirtus seansus. Vieną kartą sūnus sako: "Mamyte, tėveli, kaip ten įdomu, važiuokime visi kartu pasižiūrėti.

Labai gerai, kad vieną kartą nuvažiavome visi drauge su vaikais į **vaikų seansą.** Po to karto nebevažiavome daugiau nė karto ir vaikų nebeleidome. Ačiū, šimtą kartų ačiū tam kūdikiui. Nuvažiavome ir pamatėme, kokie vaizdai brukami vaikams. Ir tokių vaizdų žiūrėjo pilna salė vaikų! Šimtai..... Čia buvo vaizduojama didvyriškumas su peiliais, durklais, kraujo liejimu ir t.t. Nenuostabu, kad kasdien pilni Australijos laikraščiai nusikaltimų, žmogžudysčių. Juk vaikai, matydami visokius žudymus ar nemoralinius vaizdus, pamažu dedasi savo sąmonėn ir tai blogai veikia jautrią vaiko sielą, kada dar jis neatskiria blogo nuo gero.

Gal būt, tėvai negali suspėti kontroliuoti vaikų, kokius kinus jie lanko. Ypatingai, kada jau jie išaugę iš vaiko amžiaus į jaunuolius. Bet brendimo laikotarpyje tokie filmai veikia dar blogiau, dar daugiau sužadina sieloj visokių negeistinų vaizdų ir minčių. Galėtų daug čia padėti kino teatrų vadovybės. Gal būt, koks nors įtakingesnis asmuo (mūsų bendruomenės vadovų) bandytų kreiptis į jas, prašydami kontroliuoti filmas. Atsimenu, Vokietijoje iki tam tikro amžiaus buvo draudžiama į kai kurias filmas eiti, ir neparduodavo bilietų. Gal būtų galima ir čia šį reikalą sutvarkyti kaip nors. Pagalvokime, kokios įtakos daro filmai vaikams, o ypatingai brėstačiam jaunimui. Stenkimės vaikus vesti tik į gražius vaizdus rodančius filmus, į pamokančius ar religinio turinio, o tokių filmų būna, nors ir ne taip dažnai.

A.

SVAJONĖS IR TIKROVĖ

Tulas F. Tichonovas, neva ekonomistas, spėjamas Volgos burliokų ainis, kokie dabar okup. Lietuvoj eina "vyr. brolių" pareigas, 1960 m. gruodžio mėn. "Švyturio" Nr. 23, bekalbėdamas apie laiko brangenybę, štai kaip nusvajoja:

"Dabar tas pats darbininkas arkliu nebenorės važiuoti. Jis geriau pasirinks dviratį, motociklą arba automobilį. Ateis ir toks laikas, kai ir šios susisiekimo priemonės mūsų nebepatenkins. Arenoje pasirodys atominė energija, visiems taps prieinami helikopteriai bei kitos patogios transporto rūšys.

Pereinamuose etapuose nuo pasiektos pažangos iki dar didesnio progreso visuomet atsiranda daug neišspręstų problemų."

Ir štai tos ir su "didžiųjų brolių pagalba" vis dar neišspręstos problemos. Deja, jos nieko bendra neturi su svajonėm; vien tiktai sodriai bujoja visoj sovietinėj tautų kalėjimo santvarkoj:

"Pavyzdžiui, "Lelijos" siuvimo fabriko darbininkė gyvena Žvėryne arba Antakalnyje, o įmonės darželis, į kurį ji gali vesti savo vaiką, yra Kauno gatvėje. Ir štai rytą, kai autobusuose ir troleibusuose grūste susigrūdę žmonės, moteris su vaiku ant rankų turi keliauti net 5 ar 8 kilometrus. Neprivažiavus fabriko, jai reikia išlipti, palikti vaką darželyje, ir likusį kelią į darbą eiti pėsčiai. Grįžtant namo, vėl tas pats. kek ji privargsta, kiek sugaišta laiko!"

"Daug respublikos gyventojų namų apyvokoje, pietums virti naudoja žibalą. Žibalo kioskų labai maža. Ilgai išstovėjus eilėje, ir, pagaliau, nusipirkus žibalo, namo tenka žingsniuoti pėsčiomis. Su tokiu pirkiniu autobusais ir troleibusais važinėti neleidžiama. Visa tai, atrodo, smulkmena, bet jos atima daug brangaus laiko."

Ak, po šimts kalakutų, kaip gera tarybiniam žmogui saldinti sau vargą svajonėmis apie panaudojimą transportui helikopterių ir net atominės energijos, ilgai bestovint eilutėj prie žibalo kiosko...

Kiek prisimenu, anais "kruvinais Smetonos laikais" žmonės prie žibalo nestovėdavo eilutėse, bet tada ir tie didieji Volgos "broliai" tik tebesvajodavo apie svetimų žemių pavergimą ir jų išnaudojimą.

Ta proga būdinga prisiminti tarybinį anekdotą:

Politrukas Leningrado darbininkams:

— Po pirmos "piatiletkos" (penkmečio) kiekvienas sovietinis darbininkas važinės dviračiu. Po antros — turės automobilį, o po trečio penkmečio kiekvienas sovietinis darbininkas skraidys lėktuvu.

—Velniam man tas lėktuvas? — klausia vienas minios darbininkų.

— Kvailas klausimas, — atkerta politrukas, — Pavyzdžiui, leiskim tu Leningrade, besiklausydamas radijo, sužinai, kad Astrachanėje galima gauti degtukų. Sėdi lėktuvan ir po kelių valandų jau Atstrachanėj pirmas užimi vietą eilutėj prie degtukų krautuvės...

Saulės Brolis

NEPAMIRŠKITE IŠSIŲSTI "MŪSŲ PASTOGĖS" PRENUMERATĄ ADRESU: BOX 4558, G.P.O., SYDNEY, N.S.W.

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!

L. PAGES

MONUMENTAL MASON,

10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 —

sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

41% LIETUVOS GYVENTOJŲ GYVENA MIESTUOSE

Kovo 5 dieną Lietuvoje vykdytuose vietinių sovietų "rinkimuose", anot oficialaus rinkiminės komisijos pranešimo, turėjo teisę balsuoti 1,826,139 rinkėjai. Tai reiškia, kad tiek Lietuvoje eama 18-kos ir daugiau amžiaus žmonių. Anot to paties pranešimo, beveik visi jie balsavę, būtent, "selsovietų" (apylinkių tarybų) rinkimuose dalyvavę 99.96%, ir tai yra didžiausias nuošimtis. Miestuose uolumas buvęs truputį mažesnis. Mažiausiai uolūs tebuvo vilniečiai, nes Vilniuje balsavę "tik" 99.79%. (Taigi, viename tik Vilniuje nesiteikė arba išdrįso neateiti balsuoti 403 žmonės, kai visos Lietuvos kaimuose tokių nerangių teatsirado tik apie 730).

1959-ais metais panašių rinkimų metu turinčių teisę balsuoti Lietuvoje buvo skaičiuojama 1785697. Vadinasi, dabar 18 ir daugiau metų turinčių Lietuvoje yra apie 40.000 daugiau. Tais metais Lietuvoje gyventojų buvo suskaičiuota 2,713 tūkstančių. Taigi, balsuoti teisę turinčiųjų skaičius tada sudarė 65.83% visų gyventojų. (Anksčiau iki 18 metų Lietuvoje buvo maždaug 36%, o 1959 metais buvo vos kiek per 34%).

Jeigu jaunuolių iki 18 metų santykis visoje gyventojų masėje būtų ir šiais metais toks pat, koks buvo 1959 metais, tai išeitų, kad šįmet Lietuvoje gyventojų yra 2,774 tūkstančiai, tai yra, 61-nu tūkstančiu daugiau. Metinis prieauglis būtų kiek didesnis, negu 1%, taigi maždaug toks pat, koks būdavo nepriklausomybės laikais.

Iš balsuotojų skaičiaus į apylinkių, mažųjų ir didžiųjų miestų bei Vilniaus miestinių rajonų tarybas galima spręsti, kaip dabar Lietuvos gyventojai pasiskirstę į kaimus ir miestus. Būtent, Vilniaus mieste esą (skaičiuojant tūkstančių tikslumu) 170 tūkstančių balsuotojų, vadinasi, turėtų būti apie 262 tūkstančiai gyventojų. Kituose keturiuose didžiuosiuose miestuose ir dviejuose didžiosiose vasarvietėse (Kaune, Klaipėdoj, Šiauliuose, Panevėžy, Palangoj ir Druskininkuose) esą 300.5 tūkstančio balsuotojų, taigi turėtų būti apie 457 tūkstančiai gyventojų. Antraeiliuose miestuose (jų yra 81) ir miesteliuose (28) balsuotojų esą 277.5 tūkstančio, taigi gyventojų apie 420 tūkstančių. Iš viso, tad, miestuose ir miesteliuose gyvena 750 tūkstančių, arba trupučiuką daugiau kaip 41% visų Lietuvos gyventojų. Kaimuose gyvena 1 milijonas ir 76 tūkstančiai, arba ne visai pilni 59%.

Nepriklausomybės laikais Miestų ir kaimų gyventojų santykis buvo 23 ir 77 nuošimčiai.

Šis pasikeitimas tačiau nereiškia, kad tai iš Lietuvos kaimų daugiau kaip kas ketvirtas žmogus būtų persikėlęs į Lietuvos miestus. Lietuvos kaimuose žmonių tai mažėja, bet jis išvyksta kita (rytų) linkme — kaip tremtiniai, kaip į rekrūtus paimti, arba kaip "savanoriai". O Lietuvos miestų gyventojų skaičius auga tik iš dalies pasipildydamas studijuojančiu arba ir dirbti pramonėn pereinančiu jaunimu, bet didesne dalimi miestai pasipildo iš rytų atvykstančiais kolonistais. LNA

Dr. J. MACKIEWICZ

NERVŲ LIGŲ SPECIALISTAS

grįžo iš atostogų ir priima ligonius adresu:

25 Balston Str., St. Kilda, Vic.

telef: LB 4083

SIUNTINIŲ TARNYBA Į USSR

Jei nori pigiai, greitai ir tikrai pasiųsti savo standartinį ar paties supirktą siuntinį per 100 metų senumo Švedijos firmą, tai kreipkis į:

NYMAN & SCHULTZ, Sydney

56, COOPER STREET, SURRY HILLS, N.S.W.

Tel.: 31-3335

POLITIKA IR KASDIENYBĖ

V. ŠLIOGERIS

Ar reikalingi antrieji rūmai?

Kelios pastabos dėl artėjančio referendumo, kuriuo siekiama panaikinti N.S.W. valstijoj (Australijoj) Įstatimdavystės Tarybą — Senatą.

Daugumas mūsų, manau, jau esame priėmę Australijos pilietybę. Š.m. balandžio 29 d. vyks šioje valstijoje referendumas dėl panaikinimo NSW valstijos vad. Legislative Council, kitaip tariant — senato.

Čia norėčiau pareikšti keletą savo minčių šiuo klausimu.

Senato panaikinimo Darbo partija siekia jau per 30 metų. 1957 m. Australijos Darbo partijos konferencija įgaliojo NSW darbiečių vyriausybę imtis visų reikalingų priemonių šios valstijos senato panaikinimui. Taigi dabar NSW valstjos vyriausybė ir daro referendumą (visų turinčių teisę balsuoti atsiklausimą), kurio rezultatai ir išspręs šį reikalą. Jame, suprantama, mes taip pat dalyvausime ir savo balsais pakreipsime viena ar kita linkme sprendimą.

Visi žinome, kad Australijoj yra vad. Federalinė Vyriausybė visam kontinentui, be to, kiekviena Australijos valstija dar turi savo vyriausybes. Iš įstatimdavystės įstaigų yra dar federalinis parlamentas (žemieji rūmai) ir federalinis senatas (aukštieji rūmai). Kiekviena valstija, išskyrus Queenslandą (Queenslande senato jau nėra 40 metų), taip pat turi savo žemuosius ir aukštuosius rūmus.

Atrodo, kad mes čia, kur priskaitoma tik dešimt su puse milijono gyventojų, esame perdosniai aprūpinti vyriausybėmis ir parlamentais. Europoje juk daugelis didesnių valstybių teturi tik vieną parlamentą. Queenslando vyriausybė taip pat nedaro žygių atsteigti savo valstijos aukštuosius rūmus, nes tame, atrodo, nemato svarbos.

NSW valstijoje tačiau Darbo partijos oponentai — Liberalai ir Krašto (Country) partija — nori, kad pasiliktų dviejų rūmų sistema, atseit — ir toliau egzistuotų valstijos senatas. Šios partijos argumentuoja, kad antrųjų rūmų buvimas suteikiąs stipresnių garantijų demokratijos išlaikymui.

Man rodosi, kad šis argumentas nėra pagrįstas nei gyvenimišku, nei istoriniu požiūriu. Gyvenimo patirtis rodo, kad visiškai nesilpnina demokratijos ir vieneri parlamento rūmai, ką įrodo Queenslando, N. Zelandijos ir visos eilės Europos valstybių parlamentarinės sistemos. Nenuostabu todėl, kad australiškoji parlamentinė sistema, kurioje bemaž visose valstijose yra dveji įstatymdavystės rūmai, šiuo metu apmokamų politikų turi daugiau, nei Didž. Britanija, kurioj yra ne 10 mil., o 55 mil. gyventojų.

Tiesa, Australija yra labai pasiturįs kraštas, bet logiškai galvojant, kam gi reikalinga išmesti nemažos sumos mažai reikšmingoms ar visai nereikšmingoms institucijoms, jeigu nėra būtino reikalo. Visos sumos juk yra surenkamos iš mūsų, mokesčių mokėtojų, kišenių. Be to, krašte leidžiamųjų įstatymų demokratiškumui saugoti, mes čia Australijoj dar turime valstijų gubernatorius ir tik jiems pasirašius įstatymas įgauna galios.

Nieko nepropaguojant, o tereiškiant tik savo nuomonę, išvadoje norėtųsi pasakyti, kad nežiūrint kuriai iš egzistuojančių Australijos partijų mes simpatizuojame, NSW senato rūmai galėtų būti be pavojų ir nuostolių panaikinti.

LIETUVIS KALINAMAS KARTU SU GARSIUOJU AMERIKIEČIŲ U-2 PILOTU POVERIU

Iš laiškų, kuriuos šitas lakūnas siuntė iš sovietinio kalėjimo Maskvoje savo tėvams, matosi, kad su juo esą elgiamasi žmoniškai. Jis esą kalinamas vienoje celėje su lietuviu. Lietuvio pavardė, deja, nežinoma.

Chruščiovas toliau vykdo savo pareigūnų "valymą"

Chruščiovas, važinėdamas po Sovietų Sąjungą ir "valydamas" neveiklius žemės ūkio gamyboje pareigūnus, paskutiniu metu nušalino ir Ukrainos ministerio pirmininko pavaduotoją. Tolimuose Rytuose, kur jis pastaruoju metu važinėjo, aukštų pareigūnų pakeitimų yra dar daugiau. Kai kurie perduoti teismui. Du pagrindinius dėsnius Chruščiovas visur dėstė, kur tik važinėjo: Žymiai pakelti Sibiro ir iš viso Tolimųjų Rytų žemės ūkio gamybą ir antra — visokiu būdu didinti kukurūzų gamybą.

Nors Chruščiovas savo kontrolinėse kelionėse daugiausia lietė ūkio klausimus, vienur kitur neiškentė nesileidęs ir į politiką. Kalbėdamas Sverdlovske, vėl kalbėjo apie tai, kad reikia kuo greičiau pavyti ir pralenkti Ameriką (bet datos šį kartą jau neminėjo). Girdi, Sovietų Sąjunga privalanti įrodyti, kad jos režimas, yra pažangesnis už kapitalistinį. Pavijus ir pralenkus kapitalistines šalis, būsią išgarsinta socialistinė santvarka. Įžvalgesni kapitalizmo ideologai, sako Chruščiovas, to jau dabar bijo. Toliau tęsė:

"Imperialistai gali pamėginti karu sustabdyti tarybinės ekonomikos vystymąsi. Bet stoti į karo kelią — reiškia pasmerkti pražūčiai kapitalistinę santvarką".

Toliau jau Chruščiovas beribiai pasigyrė sovietiniais ginklais, kurie, girdi, esą tiek galingi, kad gali "agresorius nušluoti nuo žemės paviršiaus" (Tartum antroji pusė negalėtų "nušluoti nuo žemės paviršiaus" sovietinės imperijos). Išdidžiai Chruščiovas pareiškė: "Mes tikime, kad nebetoli tas laikas, kai mūsų socialistinė šalis nugalės kapitalizmą". — Šiaip jau Chruščiovas savo kelionėse nepagailėjo aštrių kritikos žodžių tiems, kuriuos jis laiko mažos gamybos kaltininkais. Kad vyriausias kaltininkas yra netikusi sovietinė santvarka — to joks Chruščiovas nenori pripažinti.

Nuostabi Albanijos — Sovietų Sąjungos santykių raida

Jei pakartotinai iš įvairių šaltinių praneštos žinios yra tikros, tai tarp ikšiolinio sovietinio satelito Albanijos ir Sovietų Sąjungos susidarė pastaruoju metu nepaprasto pobūdžio santykiai. Albanų saugumo įstaigos sulaikė keletą rusų, kuriuos kaltina šnipinėjus Sovietų Sąjungos naudai. Galimas dalykas, kad tuos rusus vėl paleido, galimas dalykas, kad tai iš viso buvo nesusipratimas. Bet yra dar ir eilė kitų simptomų, rodančių, kad tarp Maskvos ir Tiranos reikalai ne kokie. Albanai atsisakė rusams duoti leidimą statyti vieną strateginį objektą (sovietų bazių Albanijos pakraštyje yra ne mažai). Arba tokia smulkmena: Sovietų diplomatinės ir karinės misijos nariams — kaip ir kitų atstovybių nariams — pastaruoju metu uždrausta nešioti ginklą, kai jie važinėja po kraštą. Iš kitos pusės, albanų komunistų partijos ir valdžios vadovybė stiprina savo draugiškumo saitus su — Raud. Kinija, kas, žinoma, Maskvai nepatinka. Kitaip tariant, albanai Chruščiovo nepripažįsta savo ideologiniu vadu.

LĖKTUVAI TIK "VYRESNIESIEMS BROLIAMS"

Lietuvoje jau kuris metas vartojami lėktuvai kaikuriems žemės plotams tręšti ar prieš vabzdžius kenkėjus skirtiems chemikalams purkšti. Tačiau ir ta "specialios paskirties aviacinė grupė" lietuviams uždara. Tos grupės vyr. inžinierius Lietuvoje yra N. Pankovas. Lakūnų pavardės irgi tik rusiškos.

Bemotorinių sklandytuvų srityje lietuviams reikštis leidžiama. Motoriniuose, net ir labai netolimo skridimo lėktuvuose lietuvių nepastebima.

KIEKVIENO PAREIGA — IŠ ANKSTO UŽSISAKYTI AUSTRALIJOS LIETUVIŲ

METRAŠTĮ,

kurio kaina: kietais viršeliais £ 2.10.0, minkštais — £ 2.0.0.

BRAZILIJOS DIPLOMATAS MANO, KAD PABALTIJO PASIUNTINYBIŲ KLAUSIMAS NEGREIT BUS IŠSPRĘSTAS

Iš politinių sluoksnių New Yorke "Eltos Informacijos" patiria, kad Brazilijos valstybininkų sluoksniuose Pabaltijo pasiuntinybių klausimas nelaikomas problema, kurią būtų galima tuoj pat dabar išspręsti. Tuose sluoksniuose cituojama Brazilijos delegacijos Jungtinėse Tautose politinio patarėjo dr. Huiss nuomonė, kad diplomatinių santykių užmezgimas su satelitais Bulgarija, Romunija ir Vengrija esąs jau kaip ir įvykęs faktas. Bet diplomatiniai santykiai su Sovietų Sąjunga esą kiek kitokioje plotmėje. Jis — dr. Huiss — manąs, kad Pabaltijo pasiuntinybių likimo klausimas pasidarysiąs aktualiu tada, kai bus tikrai eita prie santykių atnaujinimo su Sovietų Sąjunga. Tai, jo nuomone, galėtų įvykti vieno antro mėnesio laikotarpyje. Į klausimą, ar santykių užmezgimas su Sovietų Sąjunga automatiškai reikštų ir sovietinės aneksijos Pabaltijyje pripažinimą, dr. Hiuss nedavė tikslaus atsakymo. Bet jį toks klausimo pastatymas dominąs, nes jis žinąs, kad ir Jungtinės Amerikos Valstybės, nors turi diplomatinius santykius su Sovietų Sąjuga, vistiek nėra pripažinusios Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Dr. Hiuss nuomone, jei jau tikrai būtų eita prie Pabaltijo diplomatų kredencialų panaikinimo, Brazilijos vyriausybė taip pat galėtų kartu pareikšti, kad ji Pabaltijo įkorporavimo į Sovietų Sąjungą nepripažįsta.

KULTŪRINĖ KRONIKA

★ *Alfonsas Vambutas, už savo pasakų rinkinį* "Trys Sakalai" laimėjęs Liet. Mokytojų s-gos premiją, dabar, vilkolakio motyvais parašė dviejų veiksmų komediją "Jaunatvės paklaidos". Veikalas apima nepriklausomos Lietuvos augštųjų šulų gyvenimą ir tinka net mažai scenai vaidinti. Autorius gyvena Čikagoje.

★ *Liudos Širmulytės — Germanienės kūrinys 'Prizmė'*, laimėjęs Akademinio Skautų Sąjūdžio Jaunimo Literatūros Konkurso prozos premiją, išspausdintas žurnale "Mūsų Vytis". Autorė moderniškų stiliumi meta žvilgsnį į žvejį, motiną, poetą. Liuda Germanienė yra gimusi Kaune, dabar yra 26 m. amžiaus, baigusi ekonomijos studijas Illinois Universitete bakalaureato laipsniu, priklausė skautėms, nuo 1951 m. bendradarbiauja lietuvių spaudoje. Gyvena Čikagoje.

★ *Dalios Kolbaitės eilėraštis "Netarti žodžiai"*, laimėjęs Akademinio Skautų Sąjūdžio Jaunimo Literatūros Konkurso poezijos premiją, išspausdintas "Mūsų Vyty". Dalia Kolbaitė yra gimusi Kaune, dabar yra 19 m. amžiaus, antrus metus studijuoja prancūzų kalbą Lojolos Universitete Čikagoje.

★ *Kaunas. Jo praeitis, dabartis ir ateitis*" — šitokia knyga šileista Lietuvoje; paruošė A. Gulbinskienė, V Černeckis ir P. Kežinaitis. Gaila, kad joje perdaug skiriama vietos okupantų propagandai, rašant apie Kauno "revoliucines tradicijas" ir apie tariamą palaimą kurią atnešė maskolių okupacija.

★ *Dr. J. Balio paruoštosiomis "Lietuvių Dainomis Amerikoje"*, kurias išleido Lietuvių Enciklopedijos leidykla, susidomėjo JAV ir kitų kraštų universiteto bibliotekos. Paskutiniu metu jas užsakė Šveicarijos univ. ir mokslo įstaigos, Sale, Columbia, Kalifirnijos universitetai.

★ *M. Markulio J. Meliulio, A. Rūkštelės, J. Tamoliūno, J. Vaičaičio ir Vl. Vijeikio* kūriniai visą vasario mėnesį buvo išstatyti miesto bibliotekos auditorijos salėje Čikagoje. Ten pat yra ir lietuvių liaudies meno skyrius.

★ *Romas Viesulas, vienas iš aktyviausių lietuvių 'menininkų išeivijoj*, buvo pakviestas su rinktiniais amerikiečiais dailininkais dalyvauti Pennsylvanijos Akademijos metinėje parodoje, kuri skiriama grafikai, akvarelei ir piešiniams. Tai viena iš aukšto lygio dailės parodų. Kviestiniai dailininkai, kurie praėjo be jury komisijos, yra išstatyti atskirose patalpose nuo kitų 335 dailininkų, kurių kūrinius parodai atrinko jury komisija.

Jo vienas iš tobuliausių grafikos darbų "Šauksmas", sukurtas Paryžiuje, su "Dainų" rinkiniu buvo nupirktas Fleishers Fondo ir padovanotas Philadelphijos Meno Muziejaus grafikos kolekcijai.

(alm)

★ *Rūta Kilmonytė (Lee), plačiai pažįstama televizijos aktorė Jungt. Amerikos V-bėse*, pakviesta vadovaujančiai moters rolei filme apie Adolfą Eichmaną, pavadintame "Operation Eichmann". Norėta, kad ji vaidintų Eichmanų žmoną, bet jo tikroji žmona dar tebėra gyva ir prisibijoma, kad filmų statytojams nekiltų kokių nemalonumų dėl jos vaizdavimo scenoje, todėl nuspręsta, kad vadovaujančią moters rolę sudarys tariama jo mergina, kurią vaidinti, kaip praneša iš Hoolywoodo, ir pakviesta mūsų lietuvaitė.

★ *Prof. V. Ruokis, buv. Žemės ūkio akademijos profesorius*; parašė ok. Lietuvoje naują veikalą "Dirvožemio mokslas", 36,5 sp. lanko apimties. Veikale pateikiama dirvožemio mokslo istorija, jo susidarymo būdai, dalys, fizinės ir cheminės savybės, etc. Veikalas iliustruotas atitinkamais piešiniais, fotografijomis, žemėlapiais.

★ *Liet. inžinierių ir architektų metraštis ruošiamas spaudai*, bet sunkus ir sudėtingas metraščio redagavimo darbas užsitęsė dėl šių priežasčių: a) atliekamo laisvo laiko tam darbui dirbti stoka, b) gausūs susirašinėjimai ir leidiniui lėšų rinkimas, c) sunkus reikalingos medžiagos rinkimas iš įvairiausių turimų bei bibliotekose esančių leidinių ir iš kolegų inžinierių, gyvenanių visame pasaulyje, d) susilpnėjusi redaktoriaus sveikata po sunkios (1955 m.) ligos ir dabar jau 3 mėnesius besitęsianti kita įkyriai varginanti liga.

Šiuo metu redaguojamos likusios ir sudėtingiausios apžvalgos apie Lietuvos statybą bei architektūrą ir susisiekimą bei energiją, išryškinant inžinierių ir architektų profesinę veiklą. Reikalinga medžiaga šioms apžvalgoms labai sunkiai pavyko surinkti tik pereitų metų pabaigoje.

Iš viso gi, veikalo apimtį sudaro 10 įvairių inžinerijos sričių stambios apžvalgos.

Darbas toliau tęsiamas liekamu poilsio laiku — vakarais, savaitgaliais ir atostogų metu — kiek sveikata ir jėgos leidžia.

K. Krulikas

★ *Dail. Kęstutis Zapkus dėsto meną Syracuse Universitete* ir toliau studijuoja. Baigdamas Čikagos Meno Institutą jis yra laimėjęs 3,600 dol. premiją. Gavęs magistro laipsnį 1962 m., planuoja vykti į Europą pagilinti meno studijų. Savo kūryboje yra pamėgęs abstrakčiai išreikštą gamtovaizdį — augalus, akmenį, erdvę.

★ *"Aleksandrynui" susidomėjo gudai.* Šio veikalo, pr. m. Kultūros Fondo Amerikoj išleisto, I tome a. a. prof. Vaclovas Biržiška paskelbė 100 biografijų senų lietuvių rašytojų. XVI šimt. jų tarpe itin daug buvo protestantų, bažnytinės literatūros lietuvių kalba kūrėjų. Gudų teologinė akademija (Princeton N.J. , Amerikoj), kurioje plačiai dėstoma reformacijos istorija D.L.K-ėje, susidomėjo naujų veikalu ir paprašė mūsų Bibliografinę Tarnybą parūpinti jai vertimų gudų kalba iš reformatų rašytojų biografijų. Tarnybos vadovas, kuris moka gerai gudiškai, sutiko, ir jau pasiuntė dalį medžiagos akademijos rektoriui ev. — ref kun. dr. Ryžy — Ryski.

★ *Antplūdis vertimų iš rusų kalbos.* Kaip rodo 1960 metų knygų katalogas, išleistas Valst-Pedagoginės Literatūros Leidyklos Vilniuje, daug pedagoginės literatūros, ypač mokyklų vadovėlių, Lietuvoje yra verstų iš rusų kalbos. Atrodytų, kad Lietuvoje jau nebeliko pedagogų, kurie galėtų Lietuvos mokyklos paruošti savų originalių vadovėlių. Įdomus dar ir toks reiškinys: Lietuvių autorių paruošti vadovėliai dėl nežinomų priežasčių ilgus metus neišleidžiami. Pvz A. Čiplio ir S. Pupeikio "Elementorius Saulutė" jau buvo įtrauktas į 1956 ir 1958 metų katalogus, bet nebuvo pridėtas ženklas, kad leidinys jau yra išleistas, kaip paprastai būna. Net ir 1960 metų kataloge prie to leidinio tik pažymėta, kad "išeis II-me ketvirtyje", 70,000 egz. tiražu. (Palyginimui: Lietuvių kalbos gramatikos vadovėliai leidžiami 32-46,000 egz. tiražu, o rusų kalbos vadovėliai 20-40,000 egz.).

Dar pažymėtina, kad katalogas išleistas Maskvos knygų prekybos centro "Meždunarodnaja Knyga", o ne Vilniaus pedagoginės leidyklos, kurios vardu katalogas spausdintas. Taip yra ir su kitų sričių knygų katalogais. Visa lietuviškų knygų prekyba, jei peržengia Lietuvos ribas, eina per Maskvos centrą. (E.)

★ *Trejos devynerios — dr. S. Aliūno (A. Barono) humoristinių cilėraščių rinkinys* jau išspausdintas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Knyga papuošta dail. Jono Kelečiaus viršeliu. Čia linksmu emojumi aptariama banko knygelė, kova su lašiniais, baliai, dovanos, Roc'n Roll, Nauji Metai, Joninės, sportas, patriotinės popietės, aukos, Balfas, meilė, nuosavi namai ir kt. ;aktualios tremties lietuvio temos, žiūrint per humoro, ironijos, sarkazmo prizmę. Kietai pasisakoma prieš pasalūniškus užpuldinėjimus spaudoje.

★ *Aleksandro Radžiaus poezijos rinkinį* "Paukščių takas" baigia spausdinti "Lietuvių Dienų" leidykla Amerikoj.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.

Rockdale stotis. Tel.: LW 1220

SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.

Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.

Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

MURRAY'S

HEALTH FOOD STORES

646 George St., Sydney, Australia

(Kampas Liverpool St.)

TEL.: 21-4254 arba BA-4254

(ANKSČIAU IŠ KINGS CROSS, SYDNEY)

Vienintėlė firma Australijoj jau 12 metų sudariusi kontraktą su Inturistu, kuri turi teisę SIŲSTI SIUNTINIUS TIESIAI į ESTIJĄ, LATVIJĄ, LIETUVĄ, UKRAINĄ ir VISAS KITAS USSR RESPUBLIKAS.

MES PRIIMAME SIUNTINIUS 11 lbs IR 22 lbs SVORIO.

Nuo 1959 m. sausio 1 d. USSR vyriausybė nustatė muitus visoms prekėms. Sąskaitos daugiau nereikalingos.

Mes siunčiame siuntinius KIEKVIENĄ DIENĄ, TIESIAI Jūsų giminėms, PAŠTU, bet ne laivais.

Mūsų firma dirba jau 12 paskutinių metų. Siuntiniai pasiekia gavėjus per 2 — 2½ mėn. Oro pašto siuntiniai per 10 — 12 d. Oro pašto išlaidos 14/- už ½ svaro. Mes neturime ryšio nei su Londonu, Švedija ar Danija.

Jūs galite pirkti viską, ką Jūs norite, ir mes garantuojame, kad siuntinys bus tikrai pristatytas. Reikalaujant, mes prisiunčiame paštu Jums katalogus.

AGENTS:

SYDNEY: M. & N. PEKIC, GROCER, 143 Cabramatta Rd., Cabramatta. UB 2082.

Olympic Surplus Stores, 293 Church St., Parramatta, YL 9728

M. Cibulskis, 468 Burwood Road, Belmore, N.S.W. Tel.: 75 6578.

Bankstown Quality Centre, 5 Kitchener Pde., Bankstown Tel.: UY 8089.

K. & N. Disposals, 107 Wentworth St., Port Kembla, J 1372

Gringila Disposals, 5 Iland Street, Gringila. Tel.: J 1372

NEWCASTLE, N.S.W.: Fry's Delicatessen, 557 Hunter Street, Newcastle, N.S.W. Tel.: B 3596.

MELBOURNE, VIC.: CONTAL CO. 114 Elizabeth St., Melbourne MF 8498 arba 63-8498.

BRISBANE, QLD.: E. JURKA, 10 Vale Street, Red Hill, Brisbane, Queensland.

PERTH, W.A.: S. & L. Furnishers, 229 Newcastle St., Perth, BA 7842

ADELAIDE, S.A.: S. & M. Eicas, 41 Tapley's Hill Rd., Hendon Tel.: J 2879.

STOCK

GARSŪS VISAME PASAULY,

BRANDY,

VERMOUTH — LIKERIAI

DABAR GAUNAMI IR AUSTRALIJOJ.

Be kitų įvairiausių vietinių ir užsieninių gėrimų pas M. Petronį 152 Liverpool Rd., Enfield, Sydney, tel. UJ 5727, jūs gausite ir Stock gaminius.

THE IMPERIAL

74 LURLINE STREET, KATOOMBA, BLUE MOUNTAINS

Tel: Katoomba 523.

PIRMAS LIETUVIŠKAS VASARNAMIS — VIEŠBUTIS AUSTRALIJOJE.

Savininkas Ed. Valevičius.

Geriausios sąlygos praleisti savaitgalius ar atostogas gražiausioje Australijos vietovėje. Mandagus ir rūpestingas patarnavimas. Geras maistas. 5 minutės nuo miesto centro (Shopping Centre, Picture Theatres) ir gražiųjų Katoombos apylinkių.

Tarifas įskaitant butą, maistą ir patarnavimą yra prieinamas. Vaikams nuolaida

Del smulkesnių sąlygų prašoma rašyti arba skambinti.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

IŠ LIETUVOS

Tolimesnėse S. S-gos krepšinio pirmenybėse Lietuvos krepšininkams nelabai sekasi ir jie prapylė po keletą rungtynių.

K.P.I. moterų kom. Leningrade pralaimėjo kietam A.S.K. 68:54.

Vilniaus "Spartakas" pralaimėjo Gruzijos "Dinamo" 66:90.

Kaune "Žalgiris" nugalėjo Leningrado "Spartaką" 61:60.

Rygoje K.P.I. pralaimėjo latvių T.T.T. 56:54 ir Leningrade "Žalgiris" pralaimėjo vietos "Burevestnikui" 58:59.

MAŽASIS RANKINIS

Kauno halėn susirinko 7000 žiūrovų pažiūrėti Europos mažojo rankinio pusfinalinių rungtynių, kuriose susitiko vietos "Žalgirio" moterys su rumunėmis.

Tai buvo jau antrasis jų susitikimas. Pirmąjį laimėjo Bukarešto rumunės 12:4. Mūsiškės, norėdamos žaisti toliau dėl taurės, turėjo smarkiai atsirevanšuoti, bet tatai joms nepavyko ir jos pralaimėjo antrą kartą net 3:8 santykiu.

Dabar "Žalgirietės" turi teisę žaisti 4 geriausių kom. S. S-gos pirmenybėse. Laimėjusios turnyrą, jos vėl kitais metais galės žaisti dėl Europos taurės.

★

Aštuntą kartą susitiko Lietuvos ir Estijos sunkumų kilnotojai. Šias rungtynes laimėjo Lietuvos atletai. Bendra pasekmė — po 4 laimėjimus.

Vidutiniame svoryje B. Stašaitis iškelia 410 kg. ir pasiekia naują Lietuvos rekordą. A.M.

Geelonge

GEELONGIŠKIAI ADELAIDĖJE

žaidžia Velykų atostogu metu.

Pirmieji susitikimai vyks šeštadienio rytą, kur Australijos lietuvių moterų krepšino meisteris Geel. Vytis susitinka su buvusiu čempionu Adel. Vytis merginom, o po jų žaidžia Adel. ir Geel. Vyties vyrai. Rungtynių pradžia balandžio 1 d. 9,30 val. moterys ir 10.45 val. vyrai.

Pirmadienį (3.4.61) susitinka lietuvių rinktinės. Tikimės rinktinėje matyti greitąjį sydnėjiškį Kriaucevičių, melburniškius Sochą ir Urboną bei geriausius žaidėjus iš Adelaidės ir Geelongo.

Lietuvaičių priešininkėmis bus australės, o vyrų — stipri Adel. latvių rinktinė.

Rungtynių pradžia 5 val. vak. Pradžioje žais moterys, o 6.30 val. vyrai. Žaidimas vyks Forestvillės salėje.

Mielus tautiečius kviečiame skaitlingai dalyvauti ir pasigėrėti puikiu mūsų jaunimo žaidimu.

VYTIS — VARPAS (Vyrai)
37 — 31 (24 — 14)

Šiose rungtynėse Varpas darė visas pastangas, kad atsirevanšuotų už pralaimėjimą sporto šventėje, bet, deja, nepajėgė.

Pirmose minutėse varpiečiai su užsidegimu pagauna lyg apsnūdusią Vytį ir jau veda šešiais taškais. Vytiečiai iš miego pabudę tačiau bando susiimti ir, tik gerai įpusėjus kėliniui, rezultatą išlygina. Vėliau vytiečiai pradeda susižaisti ir likusioje kėlinio daly vyrauja aikštėje, užbaigdami kėlinį 10 taškų persvara.

Antrame kėlinyje vytiečiai užmeta dar kelis taškus. Prieš rungtynių galą varpiečiai, vedami Sohos, kuris savo ilgais metimais ir kova duoda naujos dvasios, sušvelnino rezultatą, bet išlyginti nepajėgė. Vytiečiai iš šių rungtynių turėtų pasimokyti, kad atsileisti yra negalima iki paskutinio švilpuko.

Už Vytį žaidė ir taškus pelnė: K. Zdanavičius 6, R. Zenkevičius 14, A. Šimkus 7, A. Bertašius 6, E. Lipšys 4, A. Kaladė, A. Kisielius ir J. Šmitas.

VYTIS — Y.C.W. 34 — 39

Šios rungtynės, kaip ir tikėtasi, buvo labai kietos ir labai įdomios, nes per visą žaidimo eigą nebuvo didesnio skirtumo kaip penki taškai ir visą laiką persvara buvo mūsiškių naudai, bet trys minutės prieš pabaigą rungtynės buvo tiesiog paaukotos, nes tuo metu Vytis dar vedė trim taškais. Didžiausia pralaimėjimo priežastis buvo žaidėjų karščiavimasis ir noras pavieniai laimėti rungtynes. Ateityje, reikia tikėtis, kad žaidėjai klausys patarimų ir daugiau stengsis žaisti komandiniai.

Apskritai, rungtynės buvo sužaistos gerai, ir visi žaidėjai atliko savo pareigą kaip reikiant, išskyrus paskutines tris minutes. Čia reikia atsiminti, kad priešas buvo praeito sezono Geelongo meisteris.

Už Vytį žaidė ir taškus pelnė: K. Starinskas 2, A. Šimkus 15, S. Šutas 8, J. Šmitas 7, A. Kisielius 2 ir A. Kisielis.

VYTIS — Y.M.C.A. 35 — 45

Po gerai padarytos sezono pradžios, šios rungtynės buvo tikras nuvylimas žiūrovų. Nors Y.M.C.A. yra, gal būt, pajėgiausia komanda Geelonge, bet mūsiškių žaidimas buvo apgailėtinas.

Šios rungtynės turėjo būti gera pamoka, kad reikia pradėti žaisti nuo pat rungtynių pradžios ir kad žaidimas pavieniui rungtynių nelaimės.

Už Vytį žaidė ir taškus pelnė: R. Zenkevičius 14, A. Šimkus 10, J. Šmitas 5, A. Kisielius 4, S. Šutas 2.

VYTIS — PIVOT CITY
50 — 44 (26 — 24)

Vytis šias rungtynes pradeda atsargiai, nes ši jauna ir ypatingai greita komanda yra gana kietas riešutas, bet vis dėlto persvara mūsiškių naudai. K. Starinskas gerai nuiminėja kamuolius gynime ir abu su Šmitu greitai perduoda į puolimą, kur S. Šutas neblogai išnaudoja progas metimam. Šmitas taip pat laimi kelis ilgus metimus ir labai lygus puslaikis užbaigiamas dviejų taškų persvara.

Antrame puslaikyje Šmitas perėjo į puolimą, o naujas žaidėjas Vitis į gynimą, bet jam dar trūksta susižaidimo su vytiečiais, ko pasėkoje rezultatas beveik išlyginamas. Kisielius pakeičia Vitį, bet rungtynės lieka įtemptos ir tikrai prieš pat pabaigą vytiečiai nepasimetė.

Už Vytį žaidė ir taškus pelnė: J. Šmitas 18, S. Šutas 12, A. Šimkus 12, K. Starinskas 6, A. Kisielius 2 ir F. Viti.

VYTIS — RIGA (Mergaitės)
29 — 30

Šios dvi komandos susitiko jau trečią kartą šiame sezone. Iš ankstyvesnių susitikimų turėjo po vieną laimėjimą, todėl šį kartą buvo tikėtasi lygios ir įdomios kovos. Žiūrovai buvo neapvilti, nes nuo pat rungtynių pradžios buvo kovota už kiekvieną tašką.

Antras kėlinys panašus į pirmą, kovojama iš paskutiniųjų, bet latvaitės prieš pat pabaigą rezultatą išlygina. Likus žaisti minutei, latvaitės užsitarnauja baudą, Buckytė meta dvi baudas, o rezultatas lygus, bet vytiečių nelaimei, iš susijaudinimo prametama bauda ir rungtynės baigiamos lygiom.

Pratęsus rungtynes penkiom minutėm, latvaitės išplėšė vieno taško laimėjimą. Reikia pripažinti, kad mergaitės sužaidė gana gerai ir labai kovingai.

Melburne

VARPAS — KODAK
28-26 (10-8)

Šioms finalinėms rungtynėms buvo sunkiai sudaryta komanda, nes kai kurios žaidėjos "negalėjo" atvykti. Komandos kapitonei Lazutkaitei pagijus, buvo sudarytas penketukas. Penkiom minutėm likus, privalėjo apleisti aikštę Urbonaitė, žaidžianti gynime. Priešui vedant keturių taškų skirtumu, padėtis buvo bloga, bet mūsų merginos parodė tikrą pasiryžimą ir laimėjo rungtynes.

Taškus pelnė: A. Kalvaitytė 1, G. Kalvaitytė 16, Urbonaitė 4, Silvaitė 0 ir Lazutkaitė 7.

VARPAS — VYTIS 46-32 (25-12)

Finalinėse rungtynėse susitiko du didžiausi priešai, būtent: Melburno Varpas ir Geelongo Vytis. Favoritais buvo Vyties žaidėjai, nes ankstesnėse rungtynėse visada buvo laimėję prieš Varpą ir šį kartą, surinkę stipriausias savo pajėgas, norėjo išstumti Varpą iš baigminio finalo, tačiau Varpas dar kartą įrodė, kad sunku su varpiečiais kovoti. Varpo vyrai tikrai žaidė puikiai komandiniai ir rungtynes laimėjo.

Taškus pelnė: Soha 15, Urbonas 12, Baikauskas 10, Mockus 4, V. Kuncaitis 3 ir R. Vaišutis 2.

Aljo

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

NE VIEN JONIŠKYJE KLASTOJA STATISTIKĄ

Kodėl aukštieji partijos pareigūnai negriežtai tereagavo į akiplėšišką Joniškio rajonų vadovų elgesį (jie visokiais būdais klastojo duomenis ir rodėsi su aukštais gamybos skaičiais), paaiškina ta aplinkybė, kad toks statistikos klastojimas vyksta labai daug kur, beveik visur, visai panašiai, kaip tai dėjosi ir 1940-41 bolševikų okupacijos metais Lietuvoje.

Lietuvos "Sovnarchozo" veikėjų pasitarime Vilniuje buvo iškelti toki faktai:

1) Vilniaus elektrinių reikmenų fabrikas "Elfa" apyskaitose pasigyrė, kad labai daug elektros sutaupė 1960-ais metais. Iš tikrųjų tame fabrike pernai elektros buvo apie milionas kilovatvalandžių pereikvota (sunaudota daugiau, negu reikėjo pagamintajam dirbinių kiekiui sunaudoti). "Sutaupymas" apyskaitoje atsirado tik todėl, kad vadovai tyčia iš anksto numatė plane pernelyg didelius elektros sunaudojimo kiekius.

2) Dviejose Kauno įmonėse buvo išvogta dideli metalo kiekiai. Vagystė tebuvo pastebėta labai vėlai dėl to, kad planuose buvo numatyti suvartoti dideli metalo kiekiai, kokių tose įmonėse nereikėjo. Taigi, kai metalas dingdavo, atrodė, kad jis sunaudotas pagal planą... Tokius išpūstus planus buvo patvirtinusi mašinų gamybos valdyba, kuri nuolatos besiskundžianti, kad "stinga metalo".

3) Vidaus vandenų valdyba apyskaitose rodo įvykdžiusi savo gamybos planą 112.5%. Valdybos žinioje yra 13 įmonių. Tik trys iš tų įmonių planą "peršoko" net 50-60%, nes jose planai buvo numatyti žymiai mažesni, negu jų pajėgumas. Tuo tarpu 10 įmonių planų neįvykdė, tačiau tos trys neįvykdymą puikiai paslėpė.

4) Su tais planais įvairios manipuliacijos vykdomos net metų pabaigoje. Jei įmonė atsilikusi nuo plano, tai jos planas sumažinamas lapkričio ar gruodžio mėnesį taip, kad išeitų įvykdytas, gal net ir su kaupu. Kitoms įmonėms (valdybos malonės dėl ko nors stokojančioms) metų gale planai net padidinami, jeigu matoma, kad jos turės kaupą.

Toki reiškiniai visur kritikuojami, bet nenumatoma, kokiomis priemonėmis galima juos sudrausti. O tokių faktų iškilimas naikina bet kokį pasitikėjimą bolševikinės santvarkos statistika ir planų įvykdymo bei pralenkimo apžvalgoms. LNA

Adelaidėje

TINKLINIO ŽAIDYBOS

Ilgokai užtrukusios S.A. tinklinio pirmenybės eina į pabaigą. Paskutinėse rungtynėse Vytis nugalėjo olandus 2:1 ir užėmė B klasėje pirmą vietą. Dabar geriausios komandos žais finalus ir nugalėtojas įkops į A klasę. Tikėkimės, kad vytiečiams pasiseks. Už Vytį žaidė: Ignatavičius, Gumbys, Petkūnas, Visockis, Pyragius, Rakauskas ir jaunasis Daugalis, kuris savo puikiais smūgiais nustebino nevieną. Daugiau pasimokius tinklinio meno, Daugalis būtų vienas iš geriausių žaidėjų.

Vyties moterys pralaimėjo stipriom estaitėm 2:0. Žaidė Kelertaitė, Kitienė, Pečiulytė, L. ir R. Andriušytės ir Šiukšterytė.

SIŲSKIT SIUNTINIUS TIESIAI Į U.S.S.R.

Mūsų bendrovė yra autorizuota teikti siuntiniams licenzijas visoje Australijoje.

Licenzijos kaina siuntiniui 1-22 lbs tik:
£A: 1.5.0.

Naujų muitų sąrašams, informacijoms ir licenzijoms kreipkitės:

NEWAUSTRAL CO.

MELBOURNE: 46, Elizabeth St. Tel. 63-9844;
po darbo: 14, Kengarong St., BOX HILL, Tel: WX-6695;
GEELONG: 79, Ryrie St.;
ST ALBANS: 17, Walmer Avenue;
SUNSHINE: 4, Lawson St.;
FOOTSCRAY: 337, Barkley Rd., (Cn. Geelong Rd.);
SYDNEY: PICCADILLY ARCADE, 2-nd Floor, Castlereagh St., City, Tel: BM-6787;
STANMORE: 135, Caruna Road, LM-2151.
NEWTOWN: 445, King street.
WOLLONGONG: 264, Keira St.;
ADELAIDE: Victoria Co. 39, Chesser St. Tel.: W-2684;
PERTH: 487, Hay St., Tel.: 21-6559;
po darbo: 21, Lacey St., City.
BRISBANE: 165, Elizabeth St. Tel: 27-480.

Jeigu Jūs norite, mes išsiųsime Jūsų siuntinį už labai mažą atlyginimą, bet kiekvienu atveju: SUSISIEKITE SU MUMIS ... IR JŪS SUTAUPYSITE PINIGUS...

MODERNI KONTINENTALINĖ MOTERŲ KIRPYKLA

LYDIA

Plaukų kirpimas, sudėjimas, dažymas, pusmetinė šukuosena ir nuspalvinimas.

Adresas: **Frisina Chambers, 359 Chapel Road, Bankstown.**
Tel. UY 4279. Kalbame įvairiomis kalbomis.

SPECIALUS PRANEŠIMAS

NAUJAS BŪDAS SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ SIŲSTI

Nuo 25 vasario 1961 metų, siuntiniai užsakyti per Baltic Stores Ltd., pasieks siuntinio gavėją laike 4 savaičių.

TAIP PAT, SIUNČIAME SIUNTINIUS Į ESTIJĄ, LATVIJĄ, LENKIJĄ, RUSIJĄ, SIBIRĄ, UKRAINĄ.
SIUNČIAME TIK GERIAUSIOS RŪŠIES PREKES UŽ ŽEMIAUSIĄ KAINĄ.

Medžiagos, avalynė, vaistai, maistas, gatavi rūbai, oda ir visa kita, ką galima siųsti su Intourist leidimu. Kiekvieno siuntėjo pageidavimai patenkinami.

Įvairūs paaiškinimai ir informacijos teikiama veltui.

Mielai pasiunčiame ir pačių siuntėjų paruoštus siuntinius.

Baltic Stores Ltd.,

(Z. JURAS).

VIENINTĖLĖ LIETUVIŠKA SIUNTINIŲ BENDROVĖ ANGLIJOJE.

421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2.
ENGLAND

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

VIENINTĖLĖ TIKRA VODKA

ORIGINALIOSE BONKOSE, KURI VADINASI

STOLIČNAJA

YRA VISADA GAUNAMA PAS

M. PETRONĮ,
152 Liverpool Rd., Enfield, N.S.W. Tel. UJ 5727.

VYNAS, PUIKUS MAISTAS, ŠOKIAI RESTORANE

BALALAIKA

133 DARLINGHURST RD., KINGS KROSS
Tarptautinė garsenybė — VLADIMIR KOSTROMIN
savo akordeonu suteiks Jums tikrą malonumą.
RINKTINĖ VIRTUVĖ.
Rezervuojant vietas — skambinti tel. 35-5722

Nauja vadovybė — savininkas vokietis ESPRESSO KAVINĖJ

Arizona

THE ARCADE, CABRAMATTA, NSW.
Geriausios rūšies kava, puikus valgis, penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais šokiai iki vidurnakčio. Servuojami svaig. gėrimai.

BUVUSI "R Ū T A", DABAR —

STATION DELICATESSEN

92 BROMFIELD ST., CABRAMATTA

SIŪLO JUMS GERIAUSIUS SKANĖSTUS IR MAISTO PRODUKTUS.
Užsakymai pristatomi į namus.

CABRAMATTA HOTEL

Tel. UB 1619

moderniškiausias viešbutis prie Cabramattos gelžinkelio tilto. Geriausias RECHES alus ir pilnas pasirinkimas vietinių ir užsieninių gėrimų. Užsakymai pristatomi į namus. Vakarais — gera muzika.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melburno Town Hall) Tel. 62-2231

LIETUVIŠKA STATYBOS BENDROVĖ CANBERROJE

A.C.T. Builders Pty. Ltd.

Siūlo visus patarnavimus statybos srityje, taip pat paruošia planus, specifikacijas ir apskaičiavimus.

Adresas: 13 LONSDALE STREET, BRADDON, A.C.T.
Telef. J 4094.

MŪSŲ PASTOGĖ

ADELAIDĖ

DARBINGI METAI ADELAIDĖS LIETUVIŲ SĄJUNGAI

Adelaidės Lietuvių Sąjungos metiniame susirinkime, kuris įvyko Lietuvių Namuose vasario 26 d. ir kuriam pirmininkavo žinomas adelaidiškis visuomenės veikėjas Juozas Lapšys, o sekretoriavo B. Strauka, buvo apžvelgta ir išnagrinėta Adelaidės visuomenei svarbi veikla, liečianti bendruomenei priklausančio nejudomo turto priežiūrą, plėtimą ir tobulinimą.

Referuodamas A.L.S-gos veiklą, valdybos pirmininkas V. Raginis pasidžiaugė Sąjungos augimu ir nuoširdžiu jos narių bei visų adelaidiškių bendradarbiavimas, kuris lengvino valdybai įvykdyti užsibrėžtus uždavinius.

Visuomenės nuoširdžiai remiama, A.L.S. Valdyba pereitais metais atliko šiuos darbus:

1. užbaigė pirmąjį Lietuvių Namų praplėtimo planą ir perdavė visuomenei naudotis keturius kambarius;

2. nupirko, nuoširdžių talkininkų pagelba atremontavo ir išnuomavo gretimą namą (už jį kas savaitė įplaukia £5);

3. pradėjo leisti "Adelaidės Lietuvių Žinias";

4. pravedė metinį aukų vajų, prie kurio adelaidiškiai tikrai nuoširdžiai prisidėjo, suaukodami bendruomeninio turto labui apie £ 1200;

5. pasinaudojant Kalėdų atostogomis ir gausiems talkininkams nuoširdžiai padedant, išpylė pamatus antrajam, frontiniam namų praplėtimo planui vykdyti;

6. sutvarkė Sąjungos narių ir visų aukotojų asmeninę kartoteką. Čia ypač daug pasidarbavo antrasis sekretorius M. Urbonas;

7. surengė du balius ir vieną gegužinę.

Pati valdyba turėjo 27 posėdžius ir buvo sušaukusi nepaprastą visuotinį susirinkimą gretimų namų pirkimo reikalu.

Pereitais metais į Sąjungą naujais nariais įstojo 40 adelaidiškių. Tuo pačiu laiku mirė du nariai (jų atmintis susirinkime buvo pagerbta tylos minute), du išvyko ir 8 nariai buvo išbraukti kaip nefinansiniai. Susirinkimo metu Sąjungai priklausė 184 nariai. Atsimenant, kad Sąjungai dažniausiai priklauso tik vienas iš šeimos ir imant šeimos vidurkį 3 asmenis, galima drąsiai teigti, kad Sąjunga apjungia mažiausia 50% visų adelaidiškių, o jos aukotojų sąrašuose galima rasti beveik visus adelaidiškius.

Baigdamas veiklos apžvalgą, pirmininkas nurodė, kad santykiai su kitomis bendruomeninėmis organizacijomis ir institucijomis buvo labai geri.

Valdybai pasiūlius, susirinkimas 84 balsais, suteikė garbės nario vardą Stefanijai Rudzenskienei ir Antanui Morkūnui, tuo būdu įvertinant jų tikrai nuoširdų pasiaukojimą Sąjungos reikalams.

Finansinę apysakitą padarė iždininkas M. Rudzenskas. Atskaitomybės patogumui banke yra atidarytos dvi sąskaitos: I-ji ir II-ji. Praėjusiais finansiniais metais (nuo vasario 15-tos iki vasario 15-tos), pagal I-ją sąskaitą Sąjunga turėjo pajamų £2045.2.1½ ir išlaidų £1708.112 su £336.10.11½ saldo 1961 finansiniams metams. Pagal II-ją sąskaitą buvo gauta £ 620.0.0 ir išleista £10.0.0 (saldo £ 610.0.0).

Didžiausias pajamas sudarė aukos (£1154.17.1), nario mokestis (£319.18.2), salės ir namo nuoma (£211.10.0), Sąjungos parengimai (£137.3.4).

Pereitais metais buvo įsigyta inventoriaus už £216.

Vykdomos statybos apžvalgą padarė valdybos vicepirmininkas inž. Reisonas. Jis nurodė, kad naujai išlieti pamatai Lietuvių Namų frontinėj daly skirti įrengti biblioteką-skaityklą, foje, virtuvę ir bufetą, o taip pat patogumus. Norima dar šiais metais išmūryti sienas ir uždengti stogą. Visas darbas turėtų būti baigtas per du metus. Turint galvoje, kad už dviejų metų Adelaidėje įvyks visos Australijos lietuvių susibūrimas Krašto Tarybos suvažiavimui, sporto šventei ir meno dienoms, šios statybos užbaigimas — bendruomenės turto praplėtimas bus visų adelaidiškių rimčiausias pasididžiavimas bendruomeniniais laimėjimais.

Padarius savo pranešimą Adelaidės Lietuvių Bendruomenės kontrolės komisijai, kuri tikrino Sąjungos atskaitomybę ir konstatavo, kad atskaitomybė vedama labai tvarkingai ir kad pajamų bei išlaidų dokumentai atitinka kasos knygoje padarytiems įrašams, susirinkimas Sąjungos veiklą priėmė ir patvirtino.

Svarstant Lietuvių Namų pristatymo reikalus, buvo konstatuota, kad turimų lėšų nepakaks ir kad teks kreiptis į tautiečius dėl vidaus paskolos. Susirinkimas 91 balsu suteikė Valdybai įgaliojimą užtraukti beprocentinę vidaus paskolą iki £3000.

Sąjungos Valdyba yra gavusi iš J. Pyragiaus Lietuvių Namų Jaunimo Fondo taisykles ir siūlė susirinkimui tokį Jaunimo Fondą organizuoti. Už tokio fondo steigimą pasisakė 78 nariai, tačiau, iškilus juridinių neaiškumų dėl fondo 5 straipsnio, valdybai pavesta reikalą išsiaiškinti su teisininkais.

Susirinkimas nutarė valdybos rinkimus pravesti dviem atvejais: pradžioje rinkti visus tuos valdybos narius, kurie sutinka kandidatuoti ateinantiems metams ir atskirai — trūkstamuosius. Pusiau slaptu balsavimu 82 balsais perrinkti eitoms pareigoms Raginis, Reisonas, Martinkus, Rudzenskas ir Urbonas. Renkant asmenis užimti vakuojančioms vietoms valdyboje (II-jo vicepirmininko, II iždininko ir turto valdytojo), pusiau slaptu balsavimu buvo išrinkti V. Petkūnas (74 balsai), B. Jurgelionis (77), A. Mikelūnas (68). Valdybos kandidatais liko J. Gudaitis ir J. Mockūnas. Valdybos sudėtis buvo paskelbta pereitame numeryje.

Susirinkimas ir šiemet pavedė Sąjungos finansinę atskaitomybę tikrinti Bendruomenės Kontrolės Komisijai, nors pagal Sąjungos įstatus tokia kontrolės komisija gali būti išrinkta iš Sąjungos narių tarpo.

1961 metais Sąjungos valdyba savo svarbiausiu uždaviniu laiko užbaigimą frontinių priestatų ir suteikimą jiems lėšų.

Buvo pasiūlyta susirinkimo vardu išreikšti padėką dideliam Lietuvių Sąjungos bičiuliui ir rėmėjui J. Bačiūnui už paramą Lietuvių Namams.

Susirinkimo dalyvius tikrai nuoširdžiai paveikė jaunasis A. Reivytis, kuris prezidiumui įteikė savo asmeninių santaupų dėžutę, kaip auką Lietuvių Namams. Dėžutė, jos nepatikrinus, atiduota iždininkui Rudzenskui.

Baigiant šį darbingą susirinkimą prezidiumo pirmininkas padėkojo valdybai už atliktus darbus, kartu linkėdamas geriausios kloties ateityje.

Susirinkime dalyvavo 95 Sąjungos nariai. Jis užbaigtas Tautos Himnu.

L.A.K.S. "RAMOVĖ" KREIPĖSI Į BRAZILIJOS VYRIAUSYBĘ

Kaip žinoma, Brazilijos vyriausybė, norėdama pagerinti savo santykius su Sovietais, yra numačiusi nepripažinti Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoj. Ryšium su ta galima skriauda Lietuvai, A.L.K. Sąjungos "Ramovė" Adelaidės skyrius pasiuntė Brazilijos užsienių reikalų ministeriui laišką, prašydama vardan žmogaus laisvės ir tautų apsisprendimo teisės, leisti Lietuvos Pasiuntinybei ir toliau Brazilijoj veikti Lietuvos Respublikos vardu.

MUZIKĄ STUDIJUOJANČIO JAUNIMO KONCERTAS

Adelaidės Kultūros Fondas yra numatęs š.m. balandžio 30 d. (sekmadienį) surengti koncertą, kurio programą išpildytų jaunimas, besimokąs muzikos (groti betkokiu instrumentu), klasikinio baleto ir dainavimo.

Visi jaunuoliai ir jaunuolės, nors jie būtų ir neseniai pradėję mokintis muzikos, prašomi kaip galima anksčiau susisiekti su ponia G. Vasiliauskiene telefonas J 1015) arba su P. Matiuku (Tel. LF 4023) Adelaidiškiai tikrai nori savo jaunaisiais menininkais pasidžiaugti.

NAUJAS BENDRUOMENĖS SAVAITGALIO MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS

Š.m. kovo 4 d. Lietuvių Namuose įvyko Savaitgalio Mokyklą lankančių vaikų tėvų susirinkimas. Išklausyta mokyklos vedėjo, Tėvų Komiteto ir Kontrolės Komisijos pranešimų. Susirinkusieji tėvai vienbalsiai išreiškė padėką mokyklos vedėjui ir visiems mokytojams už jų pasišventimą dirbant mokykloje ir patvirtino Tėvų Komiteto veiklą. Atsistatydinąs komitetas čia pat padėkojo visiems asmenims ir organizacijoms, kurios padėjo jam jo kadencijos metu. Čia pat buvo išrinktas naujas Tėvų Komitetas, kuris pareigomis pasiskirstė sekančiai: J. Mockūnas — pirmininkas (telef. 53 7839), G. Straukienė — vicepirmin. (71 7787), K. Tymukas — sekretorius (tel. 56 2203), iždininkas A. Šerelis (37 2994) ir reikalų vedėjas — J. Brazauskienė.

Tėvų Komitetas prašo tėvus, kurie nori leisti savo vaikus į Savaitgalio Mokyklą Lietuvių Namuose, bet neturi galimybės jų atvežti, pranešti apie tai pirmininkui ar betkuriam komiteto nariui.

(Dar tebegalioja Moterų Sekcijos anksčiau padarytas pareiškimas, kad ji apmokės kelionės kaštus nepasiturinčių tėvų vaikams, lankantiems Savaitgalio Mokyklą.

ĮDOMI GEGUŽINĖ

Velykų antrą dieną L.A.K.S-ga "Ramovė" lietuviškų gegužinių vietoj National parke rengia įdomią gegužinę su kariniais žaidimais, dainom ir muzika.

Visi kviečiami tą dieną praleisti gegužinėj. Pradžia 1 val. popiet.

"A.L.Ž."

SYDNĖJUS

PAMALDOS

Išpažintys:

Išpažinčių dar bus klausoma **Didįjį Šeštadienį — balandžio 1 d.:** St. Brendans bažnyčioje **Bankstowne 3 — 4 val.** po pietų ir **Camperdowne 6 — 7 val. vakarą.**

Velykose nebus laiko išpažintims klausyti.

PAMALDOS VELYKOSE

Ankstyvesnės pamaldos Velykose bus **Bankstowne St. Brendan's bažn. 10 val. 45 min.,** giedant kartu visai bažnyčiai.

Iškilmingos Velykų pamaldos Camperdowne St. Joseph's bažn. (prie Missenden Rd.) **12 val.** "Dainos" choras, ved. muz. K. Kavaliausko, giedos lietuviškąjį Aleliują — "Linksmą Dieną" ir kitas lietuviškas ir lotyniškas giesmes.

Kviečiame kuo daugiau priimti Šv. Komuniją Velykose: saugokimės perankstyvų vaišių, tai daugiau patirsime dvasinio džiaugsmo.

Krikštai Velykose Camperdowne 2 val. 30 min. punktualiai.

Antrą dieną Velykų — balandžio 3 d. pamaldos Camperdowne 12 val. įprasta tvarka.

Tradicinės pamaldos Wentworthville lietuviams — ryšium su jungtuvėmis įvyks **St. Patrick's bažn. Parramatta 3 val. po pietų.** Kviečiami visi artimesniųjų apylinkių lietuviai.

Balandžio 7 d. pirmas penktadienis. Išpažintys Bass-Hills bažn. nuo 7 val. vakaro.

Balandžio 9 d. Cabramattos lietuviams pamaldos Mt. Pritchard bažn. 9 val. 45 min.

Balandžio 16 d. pamaldos Bankstowne St. Brendan's bažn. 10 val. 45 min.

K.P.B.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS EVANGELIKAMS

Pakartotinai pranešama, kad š.m. kovo 31 d. (Didįjį Penktadienį) 12 val. 30 min. Sydnėjuje, 90 Goulburn Str. esančioje evangelikų bažnyčioje įvyksta lietuviškos pamaldos su šv. Vakariene.

Pamaldas laikys kun. V. Kostinas. Kviečiame visus dalyvauti.

J. Šimboras

MIELI BENDRADARBIAI!

Dėkojame Jums, kad savo bendradarbiavimu — straipsniais, reportažais, vertimais ir korespondencijomis — pagelbstite "Mūsų Pastogei" sudaryti savitą veidą ir pateikiate skaitančiajai Australijos lietuvių visuomenei aktualijų iš mūsų gyvenimo bei veiklos.

Velykų šventėms, kaip matote, laikraštis išleidžiamas dvigubu numeriu, nes redakcija turi savaitės atostogas. Sekančioji "M.P." laida pasirodys balandžio 18 d., antradienį, ir nuo to laiko bus leidžiama ne penktadieniais, kaip iki šiol, bet antradieniais, kad visos Australijos "M.P." skaitytojai laikraštį turėtų savaitgaliui su paskutinėmis praėjusio savaitgalio aktualijomis.

Šia proga todėl nuoširdžiai prašome: visus mūsų veiklos įvykius išsiųsti redakcijai taip, kad ji juos jau gautų vėliausiai kiekvieno antradienio rytiniu paštu ne redaktoriaus įprastiniu adersu (24 Lovoni Str., Cabramatta), bet spaustuvės adresu — Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, N.S.W. Čia dar kartą pabrėžtina, kad pastaruoju adresu reikia siųsti tik tas korespondencijas, kurios norima įdėti į laikraštį jau antradienį, o visa kita medžiaga, kuri išsiunčiama anksčiau ir numatoma, kad redaktorius ją gaus dar prieš sekmadienį, yra adresuojama tuo pačiu adresu, kaip ir seniau, t.y. — 24 Lovoni Str., Cabramatta, N.S.W.

"Mūsų Pastogės" Redakcija

DĖMESIO STUDENTAI!

Metinis Sydnėjaus studentų susirinkimas ir valdybos rinkimai įvyks š.m. **balandžio 16 d.,** 4 val. p.p. Redferne — Centr. Lietuvių Namuose.

Visi, ypatingai fuksės-ai, prašomi dalyvauti senąją valdybą verčiant. **Sydnėjaus Stud. V-ba**

PADĖKA

Sydnėjaus apylinkės valdyba dėkoja Alb. Vagneriui už rinkimą aukų a.a. Juozo Špakausko paminklui. Surinkta £ 16.12. Visiems aukojusiems širdingas ačiū. Ta pačia proga dėkojame Daliai Grosaitei už paaukotas 9 vertingas knygas mūsų bibliotekai.

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

MELBURNAS

DĖMESIO! ČIURLIONIO ANSAMBLIS PER RADIJĄ!

ALB Krašto Kultūros Tarybos Lituanistinės Sekcijos pastangomis š.m. balandžio 10 d., 5 val. 30 min. vakarą kontinentalinės muzikos pusvalandyje, Valstybinis Viktorijos Radiofonas 3 LO transliuoja Čiurlionio ansamblio dainas plokštelėmis.

Tautiečiai raginami pasiklausyti mūsų šauniojo ansamblio dainų. Jei kas iš klausytojų norėtų, susižavėjęs Čiurlionio Ansamblio išpildytomis dainomis, užsisakyti kalbamo ansamblio dainų albumą ir kitas jo įdainuotas atskiras plokšteles, tesikreipia šiuo adresu:

Lietuviškų Plokštelių Centras "TĖVYNĖS GARSAI", 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic.

Albumo kaina 5.0.0; su prisiuntimu 5.5.0.

KRAŠTO VALDYBOS RAŠTAS

ALB-nės Krašto Valdyba yra išsiuntusi Australijos Fed. vyriausybės senatoriui McManus šitokio turinio raštą:

"Brangus Pone, Tamstos atsiliepimas, tilpęs š.m. kovo 16 d. "Daily Telegraph", liečiąs Maskvos radijo pasisakymą dėl Sov. Sąjungos vyriausybės reikalavimo išdupti estą, gyvenantį Australijoj, rodo Tamstos gilų Pabaltijo kraštų politinės padėties ir sovietų imperializmo modernaus kolonializmo supratimą — laisvės ir lygybės priedanga laikyti tautas vergijoj.

Tokių tautų tarpe yra ir Pabaltijo kraštai Estija, Latvija ir Lietuva.

Mes, lietuviai, gyveną Australijoj, matome Tamstos asmeny užtarėją tų pastangų, kuriomis siekiama atstatyti Pabaltijo kraštų nepriklausomybės ir tuomi nuoširdžiai džiaugiamės.

Drauge reiškiame apgailestavimą, kad Tamsta savo atsiliepime tepaminėjote tik Estiją ir Latviją.

Pasirašė: Krašto V-bos pirmininkas inž. B. Daukus ir sekretorius — V. Patašius.

MALONŪS "M.P." SKAITYTOJAI!

"Mūsų Pastogės" administracija ir leidėjas visada susirūpina, kai laikraščio prenumeratoriai ne laiku ir delsdami susimoka už savaitraščio siuntinėjimą. Nors administracija ir žino, kad pastovieji "M.P." bičiuliai, kurie bendruomenės organą prenumeruojasi jau ištisą metų eilę, savo skolą anksčiau ar vėliau atsiteis, dažnas dar net su aukos priedu, tačiau ji prašo skaitytojus suprasti ir administracijos padėtį.

"Mūsų Pastogė", kaip visiems žinoma, laikosi tik prenumeratorių, o iš dalies ir skelbimų dėka. Kas savaitę laikraštis turi per 100 svarų išlaidų, taigi visi skaitytojai turi suprasti, kad šioms išlaidoms padengti reikalingos ir pajamos. Firmos už skelbimus atsiskaito pagal susidariusią tradiciją tam tikrais laiko tarpais, kitos taip pat mėgsta gerokai uždelsti, taigi administracijos nuoširdus prašymas, kad bent prenumeratoriai būtų stropesni, atsiųsdami pinigus laiku.

Be to, reikia turėti ir ši aplinkybė galvoje: jei kuris "M.P." skaitytojas laiku neatsiunčia prenumeratos mokesčio, tai laikraščio administracija yra įpareigota išsiuntinėti specialius priminimus ir raginimus. Tokių raginimų siuntinėjimas pareikalauja ne tik nemaža laiko, bet administracijai padaro bereikalingų išlaidų už pašto ženklus, vokus, lapelių spausdinimą ir t.t. Visos šios išlaidos sumažina laikraščio jau ir taip negausias pajamas.

Administracija tikrai džiaugtųsi, kad mūsų savaitraščio skaitytojai, o gal net apylinkių valdybų nariai ar kitų organizacijų pareigūnai paragintų savo pažįstamuosius, "M.P." dar neskaitančius, kad ir jie užsisakytų Krašto Valdybos leidžiamą savaitraštį, nes tik visų solidaria talka galimas laikraščio tobulinimas. Administracija tvirtai tiki, kad ALB-nės nariai rimtai pasvarstys šį, rodosi, kuklų prašymą ir visais galimais būdais stengsis ne tik laiku susimokėti savo prenumeratą, bet suras dar ir skaitlingą būrį naujų skaitytojų.

Laikraščiui pinigus postal notėmis, money orderiais arba čekiais prašome siųsti adresuu:

BOX 4558, G.P.O., SYDNEY, N.S.W.

"M.P." administracija

MIRĖ AKSAVERAS SKIERYS

Š.m. kovo 21 d. Lidcombės (Sydnėjuje) ligoninėje mirė žinomas senosios emigracijos lietuvis Aksaveras (Ksaveras) S k i e r y s.

Po gėdulingų pamaldų iš St. Francis katalikų bažnyčios Arncliffe velionis buvo palaidotas Woronora — Sutherland katalikų kapinėse.

Kadangi buvo darbo diena ir maža kas žinojo apie jo mirtį, tai į amžinojo poilsio vietą palydėjo neperdaug skaitlingas bičiulių būrelis.

Gėdulingas pamaldas ir laidotuvių apeigas atliko Sydnėjaus liet. kapelionas kun. P. Butkus. Velionis mirė aprūpintas paskutiniais šv. Sakramentais.

Mirusysis A. Skierys, sūnus Andriaus ir Onos, gimė 1881 metais Žirniškių kaime, Igliaukos par., Marijampolės aps. 1902 m. jis emigravo į Angliją ir netrukus aktyviai įsitraukė į lietuviškąją veiklą Škotijoje, kuriai anuo metu vadovavo dr. Bagdonas ir vietinės parapijos lietuvis kunigas. Po keleto metų jis išvyko į Dubliną, Airiją ir 1911 m. atsikėlė į Sydnėjų. Į čia atsikvietė jis iš Anglijos Eleną Petraitytę ir ją vedė.

Vėlionis turėjo du sūnus (Aleksą ir Vincą) ir dukterį Anelę. Nuolatos gyveno Arncliffe, Sydnėjuje. Vertėsi jis siuvėjo amatu, mokėjo gyventi, išaugino šeimą ir turėjo gražų mūrinį namą su pinigų atsarga banke. Pastaruosius trejerius metus jau nieko nedirbo, nes jo sveikata palaipsniui silpnėjo.

Jau nuo 1929 m., vos įsisteigus Australijos Liet. Draugijai, velionis buvo aktyvus jos narys ir ėjo įvairias pareigas valdyboje: buvo jos sekretorium, iždininku ir t.t. Jis aistringai mylėjo lietuvių tarpusavį bendravimą: sueigas, pobūvius ir dainas. Nors iš Lietuvos išvyko prieš 60 metų bet lietuviškųjų papročių niekada nepamiršo, gražiai kalbėjo gimtąja kalba, buvo visada nuoširdus, vaišingas ir kiekviena akimirka pasirenges artimui padėti. Šiuo metu jis skaitytinas kaip seniausias lietuvis emigrantas Sydnėjuje.

Mielasis Aksaverai, ramiai ilsėkis svečioje žemėje, toli nuo savo Tėvynės!

Antanas Baužė

PATIKSLINIMAS

"M.P." Nr. 10 straipsnyje "Sofija Lukauskaitė — Jasaitienė" įsibrovė korektūros klaida.

Buvo išspausdinta: "S. Jasaitienė ypač šį triukšmą matė", o turėjo būti — "S. Jasaitienė ypač šį trūkumą matė".

"M.P." R.

Š.M. BALANDŽIO MĖN. 22 D. (ŠEŠTADIENĮ) 7 V. VAK.
BANKSTOWNE — "DAINAVOJE"

"ROŽYTĖS" RUOŠIA

KONCERTĄ — BALIŲ

Programoje išgirsite visiškai naujas dainas.

Griež geras orkestras, veiks turtingas bufetas ir svečiai bus aptarnaujami padavėjų. ....

Įėjimas: suaugusiems 10 šil., moksleiviams 5 šil.

Bilietus jau galima gauti pas bet kurį dainininką.

ROŽYTĖS

Š.M. BALANDŽIO MĖN. 2 D (VELYKŲ I-JĄ DIENĄ) 7 V.V.

DAINAVOJE

RUOŠIAMAS V E L Y K I N I S

MARGUČIŲ VAKARAS

Vakaro metu šokiams gros žinomas Fedoroff orkestras

Velykinis bufetas aprūpins svečius gėrimais bei užkandžiais.

Įėjimas 10 šilingų.

DAINAVOS VALDYBA

2 PUIKIAUSI MOTERŲ SALIONAI
BANKSTOWNE
FRANK'S
3 FETHERSTONE ST., (PRIEŠ POLICIJĄ),
II AUKŠTAS, tel. 70-8023
ir
380 SOUTH TERRACE (II AUKŠTAS),
tel. 70-6644.
DARBĄ ATLIEKA PRITYRĘ UŽSIENIO KIRPĖJAI SPECIALISTAI.
Kainos tikrai prieinamos.

NUOSAVUS NAMUS,
įmokėjus mažą depozitą,
GREITAI, TVARKINGAI
IR GRAŽIAI
PASTATO JUMS
REGISTRUOTI STATYBININKAI IR KONTRAKTORIAI.
M. LUCAS & CO.
107 MACQUARIE STR., PARRAMATTA, N.S.W.
PARUOŠIAME PLANUS IR SPECIFIKACIJAS.
IŠRŪPINAME PASKOLAS.
Tel.: YL 7222 darbo laiku. Po darbo — WJ 2272.

Printed by MINTIS PTY. LTD., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney (Tel.: 75 7094), for the Publisher Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.